

SLOVENEK

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za četrtoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V spravi priložna mesečno . . . 1-80

Sobotna izdaja:

Za celo leto . . . K 7.—
za četrtoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

Inserati:

Enostolpna petstvesta (72 mm široka in 3 mm visoka ali oja prostor)

za enkrat . . . po 20 v
za dva- in večkrat . . . 15.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petstvesta po 40 vln.

Izhaja vsak dan, izvenredno
deluje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vzno red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 138.

Izpod Sv. Gore.

Goriško, marca 1916.

Lemenatarji!

Kaj pa pravzaprav delaš vse dolge
dneve v fronti? mi je pisal te dni prijatelj
iz Istre.

Lemenatar sem postal! sem odgovoril . . . Dnevi so res postali dolgi in dolgočasni tu pri nas, ko so šole zaprte, ni več popoldanske nedeljske službe božje, je na dan nedelje samo mal "sermoncino" in še tisti tako, tako, počiva skoro vse uradovanje in ni obiskov in posetov, ni sprehodov pa tudi bolnikov ni — je vse lepo zdravo ter smo kakor internirani, ki še do svojega glavarstva ne moremo, kadar bi hoteli, pa naj bi imeli tudi na stote zlata za c. kr. penezni urad na Dunaju. Zato pa smo povabili v goste zorni novomeški ali bolje lemenatarski program, ki noč in dan žre knjige in, menim, da mnogog drug sobrat enako meni dela — študiramo kakor v lemenatu.

Po 14. letih sem naročil najnovejšo izdajo Aichnerja; Telchove Epitome s skrajno dopustnim probabilizmom mi prav izorno služijo za vojaške izpovedi; v Erkerju študiram svoje liturgične napake, in teh, žal, ni malo; sv. Pisma še tudi nisem vsega predelal, sem šele pri Sofoniji, kaj neda, prečuden tak dr. v pa časniki, pomenki, ugibanja z raznimi mojimi gosti, zvečer pa blagoslov, spovedovanje, ob 9. uri počitek.

Tako pa nam ni prav nič dolgčas, še prekratek je dan in vedno še kaj na dolgu ostanemo.

Najljubši nam je pa večerni blagoslov, katerega ne bi maral pustiti za nobeno cenno ne! Če ni ljudstva, odprem tabernakelj, pomolim s strežnikom in par ženicami, časih so vojaki zadržani, vse prekrasne molitve matere sv. Cerkev za čas vojske. Dodam še večerno molitev z mnogimi prošnjami za vse tekoče in pekoče potrebe, se končno globoko poklonim ter brez kadila in blagoslova zaprem sveto hranišče; ako se je pa h koncu nabralo precej ljudstva, dam tudi brez kadila itd., kakor je pri zasebnem počestitju dovoljeno, sv. blagoslov, in zdi se mi: da dneva nisem zapravil!

V vsaki cerkvi in kapelici v fronti bi bila vsakodnevna privatna izpostavitve Najsvetejšega koristna in iz premnogih ozirov naravnost — potrebna!

Kurat Čubej in župnik Fabjan sta padla; pravijo pa, da v tretje rado gre; torej

Kdo bo tretji? . . .

kdo bo — tretji? Ta misel me vedno spremlja in ne morem se je odkrižati. — Mati cerkev nas uči moliti in prositi: »Nagle in neprevidene smrti reši nas, o Gospod!« Toda smrt v fronti more biti nagla, ne more pa biti neprevidena. Naj si torej kdo želi nagle smrti! »Ein kräftiges Schlagele?« Jaz si je ne želim in še posebno ne, odkar sem bral pismo č. g. župnika R., v katerem mi je sporočil, kako se je rajni g. Fabjan ponesrečil. »Granata manjšega kalibra, najbrž 8 cm, je priletela skozi okno v spalnico, katera je prebila pod in strop in eksplodirala. Pokojni gospod je takrat stal v veži nasproti vratom, katera so bila zaprta. Kosci granate so prebili vrata in zadeli gospoda. En kos mu je prebil roko, prsi, pljuča in je prišel na hrbtu ven, drug kos mu je zdrobil nogo nad členom, tretji je šel skozi ledje v trebuh, četrti naravnost v trebuh. Po treh urah je izkrevavel v bolnišnici v Klavžah: ni bilo pomoči za njega!«

Kdo naj si želi take strašne smrti? — Če je pa usojena? — Če je pa usojena — hvala Bogu! Junaškemu župniku Fabjanu v spomin pa rečem:

»Ko v družbo nebeško
bo srca jemal — Gospod,
največjo ljubezen — najvišje
dejal — posadil bo
junaškega svetolucijskega
župnika — med kneze!«

Domorodni glasi.

Prejeli smo najnovejši pesniški proizvod »Domorodni glasi« g. pesnika iz Aquedotta v Trstu. Teža pesnika, ki je doma tam:

»Pod Škofjo leži dvajset hiš,
na kranjski meji malo viš« . . .

dobro poznamo. Iznasel je tri nore muze: eno, »ki brska in grebe v zemlji,« to je muza z lopato; drugo »gorsko ropno vilov,« to je muza roparico, in tretjo »smrtno muzo,« ki podira ljudi na tla . . .

Muza roparica je g. pesniku ušla čez lužo in se šopiri v taboru g. Cadorne; muza z lopato naj bi g. pesnik izvolil poslati na našo fronto, da bi pomagala kopati jarke in tako pospešila zmagovalni konec; smrtno muzo pa, če ga kaj uboga, naj pošlje g. pesnik v Idrijo, o kateri piše v »Domorodnih glasih« na strani 160.: »V

Idriji sem dihal z muzami zefir, živega srebra — z nardo pojen vir« . . . pa bo vojske kmalu konec! — Hotel sem že zapisati na ovitek na zanj, ko me je radovednost premagala, in brskal sem dalje do strani 221, kjer sem našel na stih, kakršnih doslej ne pozna naša slovenska literatura. Vredni so, da se tu ovekovečijo:

»Trenta trentatre — ura teče
vsaka: (recte: pesem... vsaka!)
Traka trikatraka: — smrt na
srno skaka. — (recte: vsaka [sc. pesem] literarna spaka! . . .)

Naočnike dol in robec v roke . . . pa smejal sem se do solz. Moj gost me je začuden vprašal, kaj imam, da se tako predpustno smejem, in razložil sem mu. Sekundiral mi je, da sva prepila mimo-idoče Dalmatince, ki so pevali: neko koračnico.

»Ako se spomnim: umirajoč se bom smejal!« je dejal. — »Domorodni glasovi« — pa so romali naprej v Aquedotto v Trst.

Bojna kronika.

Na goriški fronti vlada — mir. En par se je osokolil in stopil pred oltar. Ženin Alojzij Reščič je vojak, a radi bolezn, katero si je nakopal v fronti, za boj trajno nesposoben. Njegovi trije bratje Jožef, Peter in najbrž tudi Ludovik so padli v boju za domovino. Oče ženinov, ki je toli žrtvoval za dom in cesarja, je tukajšnji hišni posestnik Jožef Reščič, hiš. št. 180. Nevesta je bila domačinka Marija Travižanova. Bog daj srečo!

Bog in Marija z nami!

Vaš dr. Marijan.

O domovina —

Goriško v marcu 1916.

Nedelja popoldne! Pomladansko solnce se je bližalo zatonu. Rdelo so slemena v krvavozlatih solnčnih žarkih, vrbovje ob reki, smehljajoče se s prvim pomladanskim brstjem vzhajajoče pomladi je drhtelo nemira in se svetlikalo v solncu kot niz blestečih biserjev. In tam nad vasjo prva drevesa odeta v praznično obleko cvetja, kot en velik neusahljiv smeh, kot življenje samo.

A tam od zahoda so pretresali ozračje težki udarci ognjenih žrel topov, da so ječale iz kraškega kamna zidane stene do-

mov, zvenketale šipe, da so padali udarci kot velika teža na dušo.

Župnik je slonel ob oknu. Nehoté je skoraj zasanjal v tej budoči se pomladi, zasanjal sanje mladosti, mladosti, ki se več ne vrne. Vzbudilo ga je iz teh opojnih, čarobnih sanj vedno naraščajoče bobnenje topov, bobneče vedno hujše. Vzdrnil se je, potegnil preko oči, kot bi hotel odpoditi nekaj tako bolešno grenkega, a domisliti nekaj lepega. Eh, vojska, vojska pred samim pragom — bridko spoznanje, resnica — in človek naj sanja pomlad.

A pod njim po cesti je — kakor vedno — vrvelo življenje. Pestra množica bojevnikov, ki so se borili že na vseh bojiščih, vsi narodi, vsa plemena, so se neprestano premikali gor in dol po cesti, sam Bog ve kam. In z njimi je šlo hrepenenje pomladi, življenja. In z njimi je šla pesem, pela so jo najrazličnejša srca, najrazličnejši vetrovi, plemen, ki je imela en in isti izrazen ali neizrazen refren — o domovina. Pehota, vrsta za vrsto, četa za četo, nepregledni motorni tren, konjeniške patrulje dragoncev, ulanov, huzarjev, oči bradatih mož in mladih fantov, vse se je zdelo, kot da hiti nekam daleč, daleč, nekam, kar je vsakemu nedosežno. In topništvo, mišica pri mišici, pri možu in konju, vsak jermen kot izlikan in te rumeno se žareče cevi topov, nosečih sovražniku smrt, en sam udar, en sam junak, ves v jeklu, pripravljen, da zadá sovražniku smrtni udarec. In težko ječanje avtomobilov, zavilnih v prah, in pesem deklet tam ob cesti, in njih smehljajoče se oči — o domovina.

In topovi so čimdalje hujše bobneli, tam v dalji se je čulo sičanje padajočih sovražnih granat, kot bi kalil žareče železo v mrzli studenčnici.

Župnik je zaprl okno.

Vsedel se je k mizi, obloženi s knjigami. Davidovi psalmi so počivali pred njim odprti, zraven pa slovnica severnoslovenskega jezika, poglavje ravno o glagolu. Številna množica vojakov, vseh narodnosti je oblegala rano in zvečer spovednice, prihajajoč po tolažbo srcu, hrepenč po Gospodu, preden stopijo pred žrela bruhačih topov, med življenje in smrt. In kolikernim plemenitim, blagim dušam pod sivo vojaško suknjo je zrl župnik iz oči v oči, jim govoril iz srca v srce. Kolikernim je delil tolažbe, miru. A da se zamore popolnoma razumeti z njimi, se pogovoriti kot brat z bratom, se je oprijel temeljitega študija doslej še ne popolnoma znanih jezikov. In segel je globoko v omaro za knjige, po slovnice.

LISTEK.

Pesem ljubljanskih domobrancev.

To mi, sinovi smo Triglava —
planinke bele nas krasé;
kaj brhkost je, korajža prava —
za kapo péra govoré.

Železne naše so desnice,
duh naših vrst — jeklen obroč;
sovragu smejemo se v lice:
Le pridi skušat našo moč!

Tu, tam naj ogenj se zabliška,
tu, tam zatuli naj vihar —
srce v pogumu vednem vriska:
Življenje, kri za Té, vladár! . . .

Kot gora skalna se ne gane,
tako ne ganemo se mi —
cesarski strelci iz Ljubljane,
slovenski rod, planinska kri.

Premnogega, ki v vihri pade,
z dobroto plačaj ga nebo:
Po »lénungo« gre iz navade —
železo zmenjat za zlato . . .

Na grobu pa planinka bela
junaku naj v spomin vzcvetě:
To domovina je velela,
vsak zanjo rad živi, umrě! . . .

Leopold Turšič.

Naši vojaki pojo.

Pet mesecev je minulo, odkar so nam zadnjič skupno zapeli v »Slovenec«. In danes? Ni jih manj, ampak vedno več.

Pa še jim ni dosti ne petja, ne pevcev. Zatorej dramijo še nove pevce, pa tudi pokojne bi radi poklicali iz grobov.

Vekoslav Blažek n. pr. stoji ob Soči, gleda proti Krnu in kliče Gregorčiča:

»Vstani, pozovi še enkrat jo ti!
Naj svoje prestopi bregove,
sovraže naj klete vse potopi
in reši nam naše domove.«

Četovodja Vid Ambrožič straži ob Soči in pogumno poje:

Lepa naša je Gorica
in Primorje in naš Trst, —
rod pa, ki mu gre pravica,
tu je kakor skala čvrst.

Se razume, da se morajo ob tej skali, razbiti vse nade Italijanov. Svetlinič Franc se jim hudomušno smeje:

Viktor glavo ponižuje,
vidno mōž mu primanjkuje;
Avstrija odnehat neče,
v kot bo vrgel svoje meče.«

Vojak I. V., ki nam je poslal »par kratkih vrstic z bojnega gorovja«, tudi misli, da so kraška tla za Italijana prevroča.

»Si hotel Gorico,
primorsko obal,
močno si opekél
od kraških se skal.

Ker kraško se solnce
preživo blešči,
Gorice in Trsta
moč videti ni.«

Sedaj smo se od soških pevcev hoteli obrniti še k drugim, pa neznan »preprost vojak« nas prosi, »ako vam je prostor na razpolago«, naj ga ne zavrnemo. Zapel bo eno od »četrtre ofenzive« — Cadornove.

»Spet vpije: Avanti!
Ne gre in ne gre.
Tud zdaj se je zmotil —
»prebite« gore.

Res ni nas veliko,
a trdni pa smo,
Cadornove čete
pomádrane so.«

Slovenca in Hrvata druží vera, upanje in ljubezen do Boga, do Marije in domovine, pa zato sta nepremagljiva. Hrvatski vojak I—ič poje:

»Vjera, ufanje i ljubav ako ne vlada,
bez ovih krieposti narod propada.
Nek ljubav vlada između brata i brata,
o tome ti nam pomoži Kraljice Hrvata.«

Korporal F. Pečenko, Slovenec, pa ima o tej bratski vzajemnosti tako misel:

»In dokler Dalmatinc, Slovenec
in z njimi hrabri se Hrvati
za lávorov borijo venec,
se Avstrija nič nima bati.«

Zase in za svoje življenje so naši junaki ne boje, da je le domovje rešeno.

Desetnik Franc Ravnikar sporoča domovini:

»Postelja mi je odbrana,
tam sred skalovja, vrh gorá;
odeja tudi mi je tkana
iz svetlih zvezdic vrh neba.

Pozdravljam te, domovja raj!
Naj tebi le moj trud velja,
in Gospodarju vojnih trum,
ki tam kraljuje vrh neba.«

Ali ni to junaška vdanost? In takih verzov bi mogli zapisati še mnogo.

Nekateri so se vojnega križa že tako navadili, da ga njih rama že skoraj ne čuti več, ali pa pravijo s Kristusom: »Moj jarem je sladak in moje breme je lahko.«

Pa zato so veseli in vztrajni. Vidijo sicer vojno gorje in čutiljo ga, ali v solzi zaupanja jim utone žalost in veselje prikipi na dan. Ali ni tako, Franc Borštnar? Kako si pisal svojemu prijatelju?

»Na Krasu je prazno,
so bele skalé;
na nebu je jasno
v očesu solze.

Župnik je stopil k pultu, da spravi na svoje mesto debele posojilniške knjige, ki so ležale tam odprte. Kakor navadno vsako nedeljo je bilo tudi danes uradovanje domače posojilnice. Nehote mu je ostal pogled nad številkami. In bolj kot je strmел v te suhoparne številke, bolj se mu je jasnili obraz in iskrlilo oko. Dolgovi, ki so leta in leta obteževali domove kot mora, so sedaj ginevali kot kopni sneg pred dihom solnca. Vrsta dolžnikov se je krčila in krčila, a stolpi hranilnih vlog so se dvigali. In spomnil se je besed voditelja zemljiške knjige, ki mu je nedavno pripovedoval, kako padajo hipotekarni dolgovi, se razbremenjujejo posestva in sledi izbris za zbrisom. Ljudje so dobro prodali svoje pridelke, postregali kolikor mogoče stari kvas dolgov na posestvih. In župniku je bilo mehko pri srcu. Ne bo treba ljudem, kot posebno zadnja leta pred vojsko, več zapuščati rodnega krova in hoditi v Ameriko, ampak živeli bodo lahko na tvoji zemlji — o domovina.

In misli so spletale venec drznih sanj. Kolikokrat se je bal, da prodre tujec našo obrambne postojanke, preplavi Goriško s svojimi četami, opustoši in zarobi najlepši del slovenske zemlje. In Bog je storil čudež, obvaroval je našo zemljo pred večjo nesrečo in ni dopustil, da bi se zgodilo, kar je želel tujec. Spomnil se je na članek, katerega je čital pred par dnevi v dnevniku, kjer njegov stanovski tovariš tik ob bojni črti na Krasu v rožnatih barvah opisuje kulturno delo vojske v ožji domovini. Kar niso dosegle leta in leta prošnje poslancev — res kar čez noč vstajajo nove, bele ceste, se gradijo vodovodi in železnice, širijo se pota, vasi spreminjajo v trge, trgi v mesta, povsod živahen promet — vse je prevzel duh tehnike. Sinovi, ki so odšli za časa mobilizacije, niso sanjali o tem, ne bi te več spoznali — o domovina.

Res, ne bi te več spoznali, domovina. In zakaj je zopet zadržalo srce bolesti, žalosti, in dobil obraz zopet težke, resne poteze. Beneški obmejni kraji, cvetoča Brda, del goriške okolice in biser sam — Gorica — deloma zaseden, deloma opustošen od sovražnika. Ljudje raztreseni na vse vetrove, deloma internirani po Italiji, deloma severno od nas v barakah. Tega trpečega dela naše domovine se je spomnil, ki s trpljenjem in bridkostjo nosi težko obložen križ, sanja o lepih nekdanih dneh in upa in veruje v lepšo bodočnost osvobojenega doma. Pride li kmalu?

Premišljeval je o tem drugem žalostnem poglavju in o tretjem, četrtem — — — Koliko domačih sinov počiva tam v daljnji galicijski zemlji, pod snežnimi Karpati, daleč od slovenske domovine, ki so jo tako ljubili. Domovi žalujejo zapuščeni po svojih najboljših. In koliko se jih bojuje — varuj jih Bog — hrabro in junaško na vseh bojiščih Evrope!

In v domovini sami, je vse tako, kakor je bilo?

Župnika je zaskrbelo to vprašanje. Nehote mu je ostal pogled na besedah dr. Marijana v ravnokar došli številki dnevnika: — — — Moja duša je zaplakala in tožila na glas: vlačušstvo, vlačugarstvo je prišlo k nam — — — Duhovnikovo srce je ihtelo. Kdo te več pozna — o domovina, tvoj smeh ni več oni davni smeh, tvoja

mladost ni več davna mladost, tvoja pomlad ni več prejšnja pomlad. Pri blagoslovu popoldne cerkev na pol prazna, in pri shodu Marijine družbe? — Tudi tu vrzeli. — Glej, te in one je manjkalo — — in ko je vprašal — ali ni igral čuden nasmeš na ustih onih, ki so imeli moč kljubovati viharju? In vedel je, potegnil je piš preko gora, listje pada, drevje se je omajalo in skale se rušijo. Osule so se rože prej v solncu tako cvetoče, kakor smeh! Kje je mladost? Marsikje je odšla za en nasmeš, za mimogredoč pogled. In kako je rotiti, prositi! Ali je kaj pomagalo? In krvavelo mu je srce bolesti. Pokleknil je pred podobno Krizanega in duša je šepetala tiho, vroče molitev, srce je iskalo tolažbe.

A zunaj se je večerilo in mrak je legel v sobo. Grom topov je ponehaval. A župnik je molil, dolgo molil! Strežnica mu je prinesla luč, niti opazil ni, kdaj se je zvečerilo. In tedaj je vstal tudi v njegovi duši žarek upanja. Ali so vse? O ne! Koliko jih je kljubovalo nevihti kot hrast na gori. Koliko rož s polnimi, neosutimi cveti, koliko skritih čednosti, močnih duš tam, kjer ni niti pričakoval. Koliko jih je ohranilo svojo mladost! In ono listje, ki je odpadlo, bilo je pač gnjilo, moralo je odpasti, da ne zastrupi drugih cvetov. Prešel bo vihar, prešla nevihta in prišlo bo novo lepše solnce! O Bog, Bog, daj moči, moči — — miru! — — — Zunaj je skrivnostno dihala bajna noč pomladi. Grom topov je potihnil, kot da je tudi njega zazibal v sanje pomladni večer. Nad vasjo so stnjala drevesa, odeta s praznično odejo pomladi — cvetja. Med brstecim vrbovjem ob reki je šel tajnostni šepet — — — morda sanje junakov na bojiščih, ki so romale domov, da za hip poljubijo rodni krov.

In čutil sem vzduh prihajajoče pomladi, si ga čutila tudi ti — o domovina.

—tov—

Bog z nami.

Dopis z Goriškega.

Krasen pomladanski dan me je vabil iz zadušnih prostorov ven v mehko naravo med zvončke, trobentice in vijolice. Potipam, če imam rožni venec pri sebi — palico v roke, »Slovenca« v žep — in tako oborožen stopim čez hišni prag. Kar zagrmí v daljavi iz sovražne fronte dobro znani grom, ki je namenjen moji okolici in morda — meni. Ko je umaknem v hišo med vrata, ki vodijo iz kuhinje v stransko sobo. Tu se čutim še najbolj varnega pred raznimi izstrelki — sicer še ni dokazano — a si tudi ne želim takšnih dokazov. Če bi imel obokano klet — in naj bi bila polna pristnega vipavca, bi si ne štel niti v luksu, še manj pa v greh, hladiti si nerovne živce z rujno kapljico. Torej: komaj se umaknem med vrata, je že tu žvižg, ki pa hiti čez glavo — in strahovita eksplozija, da zašklepečejo okna in vrata, ob katerih stojim... Pot me vodi mimo hiše, kjer se je ravnokar razpočila granata. Svežo, globoko jamo zagledam le par metrov oddaljeno od zidu.

»Je kaj človeških žrtev?« vprašam.

»Nobene škode, razun da je popokalo par šip in padlo nekaj malte s stropa. Sam Bog nas je čuval!«

Da, sam Bog nas čuval! Saj se vedno igra okoli te hiše kopica domačih in sosedovih otrok, in mnogo je v hiši še drugih stanovalec, ki se običajno prav radi solnčijo pred hišo ob tako krasnem vremenu. Tu sem se je preselil iz mojega stanovanja gospod N. misleč, da bo tu bolj varen, ker v mojo bližino pošiljajo Italijani tako vsiljivo pogosto pozdrave razne prisrčnosti. Ko voščim gospodu N. dober tek nad ogromno porcijo laške neokusne salame, grem dalje. Iz žepa privlečem »Slovenca«, oko mi obstane na dopisu »Bog z nami«. Premišljujem ravnokar opisani dogodek, zamislim se v preteklost — in živo občutim v tej krasni — na desno in levo od raznih izstrelkov razorani naravi, kako resnična je prislovica: »Bog je z nami!« Naj zabeležim par poglavij mojega razmišljanja, ki opri na dejstva pričajo, da je res Bog z nami.

Bilo je koj začetkom vojne z Italijo dne 26. maja 1915. Že na vse zgodaj so brnela laška letala nad nami. Tedaj se še nismo dobro zavedali, da letalci mečejo iz višave bombe, ki nosijo smrt in rušijo poslopja, zato smo bili popolnoma brezskrbni. Ravno sem hotel pred oltar ob 6. uri zjutraj, ko pretresejo ozračje zaporedoma štiri grozne detonacije, da se cerkev strese. Letalec je vrgl bombe. Dve sta eksplodirali na hiši laškega podanika, ki je pa že pred par dnevi odnesel pete in denar v blaženo domovino. Upravitelj omenjene hiše je slonel na balkonu in opazoval letalca. Kar trešči nad njegovo glavo v podstrešje. Kosi bombe, opeke, kamena zletijo na vse strani — udarijo v železno ograjo in kameniti tlak na balkonu — upognejo železne droge, razbijejo kamen — preluknjajo vrata — frčijo mimo ušes — zarijejo se globoko spodaj v zemljo. A čudo! Sloneči na balkonu je ostal popolnoma nepoškodovan. Druga bomba se je razpočila sredi hiše na kašči. Spodaj v spalnici je še počivala na postelji žena. Ko sliši grozni grom nad seboj, se skloni kvišku in v istem trenutku se vsuje opeka razbitega zidu na vzglavje, kjer je ravnokar počivala njena glava. Vsa je bila v dimu in prahu — zabarikadirana od opeke in malte — vse okoli nje razbito. A čudo! — Sama je ostala popolnoma nepoškodovana. Enako tudi služkinja. Ko so ljudje od vseh strani hiteli ogledat si to razdejano, se je vsak čudom zazrl na votlino nad hišnimi vrati, kjer je edini nepoškodovan sameval v steklenem okvirju kip Matere Božje. Sredi razvalin je oltarček Matere Božje iz višine kakor iz prižnice molče pridigoval: »Glejte! Marija vas čuvala!«

O sv. Andreju se je razpočila sovražna granata težkega kalibra ravno na cesti, ki je vedno polna prometa. Ljudje, vozovi — celo po dve vrsti ste se skoro neprestano tu srečavali in prehitevali. A čudo! Ravno takrat, ko je prižvižgala in se tu razpočila granata, ni bilo nikogar na cesti — niti ljudij, celo otrok ne, ki se prav radi igrajo tod poleg ceste. Velika jama na cesti je bila edina škoda — a v hipu popravljena!

Pred č... kovo hišo so se sosedje čutili najbolj varni, ker je za njo proti la-

ški fronti še sosedova trdnjša in višja hiša. Zato so se po navadi tu zbirali, ko so semkaj švigale granate. A ravno 2. oktobra — na sopraznik angelov varihov — ni bilo pred to hišo nikogar. Tudi bolni gospod, ki je po cele dneve preležal v svoji sobi na postelji, se je pred kratkim odpeljal v bolnišnico. Edina 16-letna hči je bila doma; na kašči je skozi okno opazovala kam letijo granate. Kar resko zažvižga granata — trešči v hišo — predere streho in pod ter se razpoči ob zidu na cesti — razbije zid — poruši celo sobo, posteljo, omaro, stole itd. In čudo! Na kašči je ostalo dekle popolnoma nepoškodovano. — Vsa prestrašena pride skozi dim in razvaline na prosto — rešena.

Ali naj še nadalje opisujem obilne resnične dogodke iza fronte, ali naj navedem izpovedbe onih, ki so došli iz strelskih jarkov, ki nam pričajo, da z nami je Bog. Dovolj! Saj čudežne rešitve — le malenkostne človeške žrtve — a skoro neprestano z sivkastimi oblaki prepreženo nebo, — pomladanska, od granat razorana zemlja, — od šrapnelov oškrbljeni zidovi in preluknjane strehe nad nami nam molče trobentajo: Bog je z nami!

Neprestano gromenje topov, praske-tanje pušk in strojin kaže, da se započene ob soški fronti nova bitka.

Danes, čeravno je megleno in deževno vreme obstreljuje sovražnik zopet — — — Kakih 30 granat je tu eksplodiralo. Človeških žrtev ni — druge škode tudi ne! V resnici: Bog nas čuval in Marija!

Sv. Matija je priromal na goriško v blatu z dežnikom v roki. Ledu ni! Bog ne da, da bi nam ga naredil takrat, ko bo vse v cvetju in zelenju. Podgoričan.

S koroške bojne črte.

Stanujemo v zračni višini. Doli globoko leži ozka dolina. Nam nasproti se vzdigujejo strme stene, pokrite s snegom, poroča neki desetnik v koroškem vojaškem listu. Kadar je jasno, takrat imamo krasen razgled. Rečica se vije kakor kača skozi vasi, ki leže doli, in njena voda teče čisto neženirano skozi naše žične ovire k Italijanom. Mi stanujemo gori. Da, »mi stanujemo«, v pravem pomenu besede. Dolga, v serpentinah zgrajena pot, dovolj široka in posuta, vodi gori k našemu mestu strelnic med visokimi jelkami, ki se pod snežno težo pripogibajo nizko proti zemlji. Pot je celo ograjena. In nato zgornaj, fino pokrita, naša naselbina. Koče so zgrajene iz debel in desk, skozi okna pa se leskeče snežna svetloba. Samo zvečer moramo zagrniti okna, da ne zapazi sovražnik luči.

Bilo je preteklo nedeljo, sedaj je ravno teden dni. Tedaj je mislil sovražni opazovalec, ki se je nahajal gori na skali, skoro tik nad našimi glavami, da je odkril enkrat nekaj pametnega. Sedeli smo ravno pred našim kritjem. Solnce, ah, to ljubko, gorško solnce, je sijalo tako lepo, nebo je bilo modro, dolina je ležala v zlatem miru, manjkalo je le opoldanskega zvonjenja. Ti bi v nas vzbudili hrepenenje — po skoro pozabljenem, hrepenenju, kar je sedaj skoraj bajka. Po cerkvi, gori na gori, po glasovih zvona, hrepenenje po domu in nedeljskem miru. Vsak je mogel skoro brati misli s sveže obratih lic.

Kakor v spanju sem gledal proti močnim gorskim velikanom, proti nebu se dvigajočim gozdovom jelk in proti veličastnim, golim, belim ostrim vrhovom. Nek Mažar je pel tiho žalostno pesem in mislil na najdražje. Nedelja!

Psiiiss — granata! Glave vseh se vzdignejo. Kam neki je namenjena? — Tam, doli v dolini, kjer vemo za neko postojanko — ognjeni steber, črn dim — visoko proti nebu — nato po par sekundah strašen pok. Tako se je ponavljalo desetkrat, dvajsetkrat. Stejemo. In vedno vidimo čisto lepo steber ognja in dima. Ali tudi naši niso leni. Morali so odkriti sovražnega opazovalca, kajti malo proč iznad nas se pokažejo majhni, beli oblaki. Tudi ti preiskujejo skalnato višino, dobro se vidi, od leve proti desni in z desne proti levi. Sedaj ga morajo imeti, kajti sedaj padajo kroglice samo na eno mesto. Tedaj utihne sovražnik. Njihov topniški opazovalec se je prestrašil. In doli v dolini, tam, kamor je meril sovražnik, tam se pokaže v postojankah v zasmeh velika rdeča zastava, dobro se je vidi in naznanja: noben zadetek! Tedaj smo se vsi naenkrat od srca zasmeli.

Nedelja! Sedimo pred kočjo! Vsak ima svojo pipico in kadi! Napetost se je poglobila. Sovražnik molči in le daljno zamolklo gromenje nam naznanja, da se bije nekje v gorah vroč boj. Ali to nas ne moti — komaj to slišimo. Premišljujemo. In ponovno nam pogled vhaia v daljave; proč, čez gore, daleč, daleč proč, čez veliko ravnan k drugim goram. Vse se pogreza okoli se vijejo skozi jelke, navzgor, navzgor, in ti hočejo zaustaviti naše poglede, nam vzeti hrepenenje — in od nekod se zasliši petje, priglušeno, sanjavo: ... Doma, doma, tam je divno ...!

Na Krasu je lušno, topovi gromé; po hribih se vlačijo črne megle.

Začetek je prvi, a konec poznej, pisati ti hočem prihodnji naprej.

Enako vesel je:

»Janez Kastelic tam iz Trnovce, služi pri trenu pa ne za — novce,«

»Tak junak je«, piše Ignacij Bregar, tudi »naš komp. trenkomandant, moj bratran Miha Brčan:

On tovari vse vrste blago: kruh, vino, meso in seno, oves, otrobe, rum in sir, pa tudi patrone, dokler ne bo mir.«

Topničarja, Peter Rode in Urban Žnidar, pa tako-le premišlujeta o Italiji:

»V Italiji je mnogo premalo svetá, zato pa ne morejo živeti doma; ker svojga načrta ne mor'jo izvršit', jih je, najboljšé, nekaj pobit'!«

To poročilo nam pošiljata »za prijazenost, ker nam pošiljate Slovenca«. No, da, hvaležnost je lepa čednost.

Desetnik Tomo Male, pri dragonskem polku, poje s hvaležnim srcem:

»Na te se obračam, moj Oče, moj Bož!

Na Te se zanašam, me varješ nadlog.

Čem hvalo Ti peti, dokler bom živel: razlagal bom sveti, kdo me je otele.«

Usmiljene sestre so našle hvaležnega pevca v osebi M. Nagliča:

»Oh, to so zlata srca kako nam strežejo; hvaležna naša srca, kako se vžigajo.

Kot angeli nad nami vse dneve čujejo, o božji nam ljubezni pripovedujejo...«

Ali dasi so vojniki mnogokrat sami bolj potrebni tolažbe, pa vendar še tolažijo one, ki so izgubili svojce v boju.

Invalid Jožef Mohor nagovarja žalujočo mater:

»Zakaj žaluješ, plakaš, mati; pač sin je tvoj tam v boju pal, ostala si na svetu sama. Ne! Bog s teboj je še ostal.«

Četovodji Vidu Ambrožiču se tolažilne kitice tako gladko vijo:

»Ne žaluj, nevesta mlada, in ne mati draga, dasi sin več ne prestopi rojstne hiše praga.

Pa prestopil je že prag rajške domovine. — Mirno spavaj, srce blago, z Bogom, dragi Tine!«

»Te dni sem imel nekaj prostih uric,« nam piše Polenič. In kako jih je porabil? »Skusil sem napraviti Bricem malo veselja!«

»Mornarju gledam v obraz, ki — razoran — v daljo zre. Ves tajen je njegov izraz. Gorje, zaveznik ti, gorje.

Pozdravljen Brd junaški sin, krepostna žena in dekle! Pozdravljam te, ubog trpin, naj večni Bog varuje te!

Bo prišel zaželjeni dan, ko domovina prosta bo, sovrag iz solnčnih Brd pregnan — do tega dni ni niti sto.«

Veliko upanje! Ob julijevi obletnici bi po tem že imeli z Italijo — mir.

Mir! Seveda, ne brez zmage. Tako hočejo naši padli junaki, ki v iskreni molitvi (V. B.) prosijo Gospoda življenja in vstajenja:

»Odpri še enkrat nam oči, da sveto zmago tudi mi uživamo med brati...«

In tedaj, tako zaključuje F. A. Trnjan svojo pesem »V goriškem predmostju«:

Iz smrti pa in ran pekočih, iz zemlje širom razdejane, iz Soče vseh valov deročih: Slovincem lepše solnce vstane.«

Vojaki — junaki — pevci: Z Bogom in na svidenie!

Iz pisma naših vojakov.

Doberdob, Oslavje, Kalvarija, Soča.

Jožef Kalan od Škofje Loke, ki je sedaj v bolnišnici, opisuje svoje vojne doživljanje. Proti jeseni je prišel maršbataljon na Kras, kjer je bil po raznih vaseh več tednov v rezervi. Blizu in blizu so prihajali fronti; hodili so le ponoči. Dne 3. oktobra so prišli prvič v strelske jarkne na Dobrodo. Najhuje je bilo od 18. do 25. oktobra. Granate in šrapneli so leteli, kakor bi jih sejal. Italijan je vsak dan po trikrat jurišal, pa prav brez uspeha. Takrat je še njega nekoliko ranil kosček šrapnela. Takrat je padlo grozovito veliko Italijanov, pa tudi naših Janezov precej. Potem so šli v rezervno. Na Vseh svetnikov dan so pa zopet šli nad Laha. Marširali so skozi Gorico, kamor so že zelo padale granate. Šli so naprej v kritja. Tu je bilo pa skoraj še huje nego na Dobrodo. Malo prej so bili Ogrji ali Mažari spustili Laha v naša kritja in Janezi so morali sedaj napasti, da bi naše jarkne nazaj dobili. Pa takrat ni bilo uspeha. Padlo je takrat naših kranjskih fantov. Sam stotniški komandant je padel. In tisti kraj se imenuje Oslavje. Potem so šli malo nazaj, da se odpočijejo in potem zopet v jarkne. Kateri dnevi so bili to, ne ve povedati, ker si tiste dni ni nič zapisal. Samo to ve, da je bil v tretje na Kalvariji. Tam ni bilo hude bitke, a biti je morala prej, ker je ležalo vse križem mrtvih Italijanov, italijanskih pušk pa nahrbtnikov, vsega je bilo dosti. Tam je bil tako zjejen, na je zajemal vodo poleg mrtvega Italijana in jo pil. Blata je bilo do členkov, tako da ga je bilo samo blato od nog do glave. Potem so bili zamenjani in so šli ponoči nazaj skozi Gorico. Slabo je bilo; tema je bila in padel je enkrat čez mrtvega Italijana, enkrat čez našega, tretjič v blato, da se iz njega ni videl. Četrtrič je prišel v strelske jarkne ob Soči. Tam je ozebel v noge in 23. decembra je odšel v bolnišnico. Sedaj je že skoraj popolnoma zdrav.

Odlikovanja.

Vitezki križec Franc Josipovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca je dobil vojni kurat Josip Pintar in črnovoj. živinozdravnik dr. Karel Muha. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo sta dobila črnovoj. nadporočnika 152 črnovoj. bat. Karel Mlekuž in dr. phil. Fr. Praxmarer. — Ponovno cesarsko pohvalno priznanje je dobil črnovoj. nadporočnik 152 črnovoj. bat. Franc Novljan. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: stotnik 7. pp. Rudolf Rubič, stotnik 5. dom. p. Leonhard Gredler, nadporočnika 5. dom. p. Karel Rossi in Bruno Calligaris, nadporočnik 27. dom. p. Ivan Fiala, nadporočnik 5. dom. p. Marcel Goldarbeiter in poročnik 26. dom. p. Jakob Plata. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil rez. rač. podčastnik 9. polj. top. p. Alojzij Gobec. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje sta dobila četovodja Vinko Glažar in poddesetnik Franc Resnik, oba pri 2. sap. bat.

Odlikovanja pri 27. domobranskem polku. Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje so dobili: desetnika Ludvik Kamnikar in Franc Oblak, infanterista Franc Sonnleiter in Alojzij Klančar in rez. nosilec ranjencev Franc Podboj.

Slovenske žrtve za domovino.

Padli vojaki 17. pešpolka.

Mrtvi: Anton Maren, 1897, Vrhnik; Josip Malovašič, 1897, Vrhnik; Mih. Glatz, 1894, Glenslag, Štajersko; Anton Kovac, 1892, Podgora, Kočevje; Franc Buchte, 1879, Černošnje, Novomesto; Fr. Bremec, 1894, Lokovec, Gorica; Franc Ogrinc, 1847, Lužarji, Kočevje; Ignacij Urbančič, 1897, Trebnje; Niko Popovič, 1897, Suhor; Avgust Škerlj, 1890, Novomesto; Karl Gergič, 1896, Kostanjevica; Josip Pirc, 1879, Krško; Lovre Trešin, 1876, Zader; kadet Ferdinand Jaklitsch, 1896, Stara cerkev, Kočevje; Andrej Pustavrh, 1897, Borovnica; Fr. Tekalec, 1884, Dolško; Janez Bombač, narednik, 1881, Rakek; Marko Smiljanič, 1890, Urec; Anton Debenardi, Padermo, Koper, 1895; Fr. Čampa, 1891, Sodražica; Anton Koprivšek, 1889, Podmelj, Kamnik; Alojzij Saje, 1888, St. Jernej; Jožef Rozman, 1896, Spod. Lipnja, Radovljica; Anton Krušič, 1879, Zagradišče, Ljublj. okolica; Janez Mlakar, Ljubljana, 1893; Jožef Orač, 1892, Zibika, Celje; Karl Skamen, 1894, Škofja vas, Celje; Janez Juvan, 1898, Šmartno pri Ljubljani; Fr. Kržič, 1883, Borovnica; Valentin Belec, Podkraj, Aržiše, Kamnik, 1879.

— Padli vojaki 27. domobranskega pešpolka. Blatnik Janez, Preval pri Žužemberku, padel 3. februarja. Drobež Jože, Dolško pri Ljubljani, padel 13. februarja. Hudnik Anton, Dobrova pri Ljubljani, padel 25. februarja. Križman Jože, Struge pri Dobropoljah, padel 9. februarja. Ogu-

lin Jože, Semič, padel 1. februarja. Remškar Valentin, Brezovica pri Ljubljani, padel 1. februarja. Repinc Franc, Kočevska Reka, padel 23. februarja. Skornik Pavel, Zagorje ob Savi, padel 8. marca leta 1915. Trebuša Genoz, Mekinje pri Kamniku, padel 26. februarja. Vogrič Peter, St. Viška gora, okraj Tolmin, padel 9. februarja.

Vojska med Nemčijo in Portugalsko.

S Portugalsko, kateri je Nemčija napovedala vojno, ker je zaplenila njene ladje, in ker se je sploh ves čas svetovne vojske nekorektno obnašala, smo dobili devetega sovražnika. Vojskuje se sedaj 13 držav, in sicer Avstrija, Nemčija, Bolgarija in Turčija na eni strani, Rusija, Angleška, Francoska, Belgija, Italija, Srbska, Črna gora (s to smo že opravili), Japonska in Portugalska na drugi strani. Portugalska splošnega položaja pač ne bo izpremenila. Postavi lahko 100.000 mož, vendar pa mora veliko vojaštva obdržati doma, kjer vedno tli in kjer je najmanj polovica prebivalcev odločno proti vojski. Republika se na Portugalskem še ni vkoreninila, in zato se ne bomo prav nič čudili, če bo Portugalska doma bolj rabila vojske kakor pa na bojišču.

Portugalski poslanik za pustil Berlin.

Berlin. Portugalski poslanik je odpoval iz Berlina 10. t. m. ob 8. uri zvečer s posebnim vlakom.

V Lizboni.

Curih. V Lizboni so se vršili viharji prizori. Prebivalstvo namreč večinoma nikakor ne odobrava stališča, ki ga je zavzela vlada. Složna vlada sama ni. Vlada je izrabila svojčas podeljeno ji pooblastilo, a ugovarja se, da so se od takrat izpremenile razmere in da lastna korist Portugalske zahteva izogniti se spopadu z Nemčijo, ki zmaguje. Kongres se zbere na izredno zasedanje. Veliko jih je, ki zahtevajo, naj se izjavi vladi nezaupnica.

Sovražnosti med Portugalsko in Nemčijo so se že pričele.

Genf. Iz Pariza se poroča: Portugalske čete so zasedle nemško naselbino Angola, kakor tudi svojčas odstopljen del Maglie, kar dokazuje, da se je pričela vojska tudi med Portugalsko in Nemčijo.

Izjava portugalskega poslanika na Dunaju.

Dunaj, 10. marca. Kakor poroča »Neue Freie Presse«, se je dunajski portugalski poslanik d'Arenas de Lima o razmerju Portugalske do naše monarhije izjavil: Že nekaj časa nimam nobenih uradnih poročil s Portugalske, vendar lahko mirno trdim, da ni med Avstrijo in Portugalsko nobenega spornega vprašanja.

Amerika in Nemčija.

Amerika ne bo svarila.

Washington, 10. marca. (Kor. ur.) Državni tajnik Lansing priobčuje odločno izjavo, v kateri pravi, da je vest nekaterih listov, da bodo Amerikanci dobili indirektno, toda krepko svarilo pred vojnjo na oboroženih trgovskih ladjah, od konca do kraja napačna.

Frankfurt. 10. marca. »Frankfurter Zeitung« javlja iz New Yorka: Večina časopisov hlina naziranje, da bo kongres podpiral Wilsona.

Haag, 10. marca. »Times« poročajo iz Washingtona: Upa se, da bo po Wilsonovi zmagi v zbornici zunanji urad imel pravico voditi pogajanja z Berlinom brez vsakega nadaljnjega vmešavanja. Sicer se marsikaj prorokuje o novem kurzu, toda najbolj verjetno je, da bo zaenkrat ostalo vse pri starem in da pridejo novi koraki šele, če bi bila torpedirana kaka ladja, na kateri bi bili Amerikanci.

Nova nemška nota Ameriki.

Berlin, 10. marca. (Kor. ur.) Wolff poroča: Nemški poslanik je državnemu tajniku Lansingu izročil noto, v kateri je rečeno, da hoče Nemčija prav odkrito še enkrat razložiti ves razvoj. V začetku vojne je bila nemška vlada na predlog Amerike takoj pripravljena odobriti londonsko pomorsko pravno izjavo, dočim je Angleška to odklonila in po izbruhu vojne začela ovirati zakonsko trgovino nevtralnih držav, da bi s tem zadela Nemčijo. Tem sistematičnim poostitvam določil o konterbandi je 3. novembra 1914 še sledila izjava angleške admiralitete, s katero je celo Severno morje proglasila za vojno ozemlje. V februarju 1915 je bila Nemčija prisiljena do protidredbe, proti mednarodnemu pravu nasprotujočemu postopanju. Izbrala si je vojna sredstva, katerih uporaba v mednarodnem pravu še ni bila urejena. S tem ni kršila obstoječega prava, ampak je samo upoštevala posebnost novega orožja, podmorskega čolna. Ker sta obe stranki trdili, da je njuno postopanje samo povzročilo za pravne kršitve druge stranke, se je ameriška vlada obrnila na obe stranki. Nemčijo je pozvala, da naj uporabo novega orožja spravi v

sklad z določili starega pomorskega prava, Angleško pa je pozvala, da naj dovoli pod ameriško kontrolo uvoz živil za civilno prebivalstvo Nemčije. Nemčija je bila pripravljena, dočim je Angleška sporazum na ameriški podlagi odklonila. Hotela je Nemčijo zmagati z izstradanjem. Navzlic temu pa je Nemčija v nadaljni vojni, ko je pri raznih prilikah proti njeni želji in volji nekaj nevtralec izgubilo življenje, v praktični uporabi svojega podmorskega orožja tako dobrohotno ustregla željam ameriške vlade, da Nemci v resnici niso omejevali pravice nevtralec do nevtralne trgovine. Sedaj pa je Angleška podmorskim čolnom izvrševanje trgovske vojne, ki bi odgovarjala mednarodnemu pravu, onemogočila na ta način, da je skoro vse trgovske ladje oborožila in jim ukazala topove rabiti za napad. To povelje za rabo orožja so še izpopolnili z naročilom poveljnikom trgovskih ladij, da naj vozijo pod napačno zastavo in podmorske čolne poderejo. Zavezniki so se pridružili temu nemškemu postopanju.

Nemčija stoji sedaj pred dejstvom:

1. da mednarodnemu pravu nasprotujoča blokada že eno leto nevtralnemu trgovino zadržuje pred nemškimi lukami in onemogoča Nemčiji izvoz;

2. da mednarodnemu pravu nasprotujoče poostitve določil o konterbandi že pod drugo leto ovirajo pomorski promet z nevtralnimi sosedi, ki pridejo za Nemčijo v poštev;

3. da Angleška proti mednarodnemu pravu pleni pošto in tako skuša preprečiti vsako zvezo Nemčije s tujino;

4. da sistematično zvečano nasilstvo nad nevtralcem po načelu: »Moč nad pravico« ustavlja zvezo nevtralec z Nemčijo tudi na suhi zemlji, da popolnoma dovrši blokado izstradanja mirnega prebivalstva osrednjih držav;

5. da se Nemcem, katere naši sovražniki najdejo na morju, brez razlike, ali so ali niso bojevniki, vzame svoboda;

6. da so naši nasprotniki trgovske ladje oborožili in zato podmorskih čolnov ni mogoče rabiti po načelih londonske deklaracije.

Angleška bela knjiga z dne 5. januarja 1916 se hvali, da so s to odredbo skoro popolnoma ustavili nemško izvozno trgovino, njen uvoz pa pade čisto Angleški v roke.

Nemška vlada upa, da bo vsled stletnih prijateljskih razmer, čeprav je vsled postopanja nemških sovražnikov sporazum težji, vendar ameriško ljudstvo upoštevalo to nemško stališče.

Celo Američani se bojijo Zeppelinovcev.

Rotterdam. »Daily News« in »Leadur« objavljata vsebino pisma, ki ga je pisal listu »Sun« v New Yorku predsednik ameriške zrakoplovne družbe Macmechen, ki izvaja: Wilburg Wright se je prepričal že davno, da letala niso nevarni sovražniki zrakoplovom. Priznani angleški strokovnjak Lanchester ni odkril nič novega in je ponovil le znano stvar, da se ponoči sploh ni mogoče ubraniti napada Zeppelinovcev. Moč zrakoplovov tiči v tem, ker se lahko izognejo boja, to je vsa skrivnost. Angleži se pa tudi ne morejo dolgo veseliti obrambe podnevi, ki jo omenja Lanchester. Letos se razvijejo Zeppelinovci v še strašnejše orožje, kakor je tvorijo dosedanj Zeppelinovci. Metanje bomb zastara. Pojavijo se novi zračni torpedi s strašno učinkovalno silo, ki jih že delajo, če jih že Nemci niso dogotovili. Priprostejšo vrsto zračnih torpedov so zasledili že ob zadnjem zračnem napadu na Angleško. Ko se uvede to orožje, lahko napadejo iz višočine 18.000 črevljev podnevi dreadnoughte, mornariške in druge zaloge z večjim uspehom, kakor z bombami. Nikake tehnične ovire ni, da lahko zgrade take vojne zrakoplove, ki prelete ocean in lahko uspešno napadejo ne le mesta New York, marveč tudi mesta v notranji Ameriki.

Silni boji pred Verdunom.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 10. marca. (Kor. ur.) Wolff: Iz velikega glavnega stana se poroča danes: Ko smo čistili na zahodnem bregu Moze Rabenwald in sovražne jarkne pri Bethincourt, smo ujeli 6 častnikov in 681 mož ter zaplenili tudi 11 topov.

Med trdnim borenjem smo iztrgali sovražniku gozd Ablain in gorski greben zahodno od Douaumonta.

Na planoti Woevre smo potisnili naše črte naprej skozi del gozda južnovzhodno od Damloupa.

Francozi so izvajali krepke protinapade na našo novo bojno črto zahodno in južno od vasi, kakor tudi pri utrdbi Vaux. Sovražniku se je posrečilo, da se je zopet ustalil v oklopni utrdbi. V ostalem smo odbili napade z močnimi izgubami.

Naši bojni letalci so sestrelili dve angleški letali, eno enokrilno letalo pri Wyt-schaete (južno od Yperna) in eno dvokrilno letalo severozahodno od La Bassée; letalec urvega letala je mrtav.

Meseca februarja so naša letala večkrat ko kdaj prej napadala in podvzemala večinoma daljše poizvedovalne in nočne polete za sovražno bojno črto. Sledeči seznam ne dokazuje le zopet iznova naše premoči, marveč so že tudi priljubljena sovražna trditve, da so naše izgube v zračni vojski le zato tako malenkostne, ker se ne upajo naša letala poleteti čez sovražne črte.

Nemške izgube znašajo na zahodni bojni črti meseca februarja, in sicer v zračnem boju: nobene izgube, sestrelili z zemlje niso nobenega letala, pogrešamo šest letal, skupno smo izgubili šest letal.

Francozi in Angleži so izgubili v zračnem boju 13, sestreljenih z zemlje 5, ker so se letalci prostovoljno izkrcali v naših črtah 2, skupno 20 letal.

Upoštevati se pa mora, da štejemo načeloma le letala, ki jih zaplenimo ali če padejo goreča na zemljo in da ne štejemo številnih sovražnih letal, ki jih sicer sestrelimo za sovražno bojno črto.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 9. marca, ob 3. uri popoldne. (K. u.) Naše topništvo je obstreljevalo dalje v Argonih sovražne zvezne ceste.

Sovražnik je poizkušal zahodno od Moze ponovno, da vzravna večerajšnje neuspehe. Naš zapiralni ogenj je zadržal, da sovražnik ni mogel razviti dveh napadov na vas Bethincourt, napada je ujavala krepka topniška priprava. V Rabenwaldu nas sovražnik kljub svojim ponovnim naporom ni mogel vreti iz širokih, zopet osvojenih pasov ozemlja.

Boj je postajal vedno ljutejši včeraj do poznega večera vzhodno od Moze v pokrajini med Douaumontom in vasio Vaux. Z močnimi silami so napadli Nemci večkrat naše postojanke. Ljuti ogenj sovražnega topništva in moč njegovih nava- lov ni mogel premakniti naših črt, sovražnika smo popolnoma odbili. Nekaj oddelkov nemške pehote, ki so vrli trenutno v vas Vaux, smo takoj pregnali z bajonetnimi ognjem strašne izgube.

Pariz, 9. marca ob 11. uri zvečer. (K. u.) Nemci so izvedli več napadov vzhodno od Moze na našo bojno črto od Douaumonta do Vauxa. Ko so udri li vasi Douaumont, je zrušil njih napad ogenj naših topov in pehote. Ljute napade na vas Vaux smo tudi odbili z velikimi izgubami za sovražnika. Nemci so končno ljuto napadli tiste naše jarkne, ki obdajajo vzhodno in strmine griča, na katerem se nahaja utrdba Vaux. Njih pehoti smo zadali z zapiralnim ognjem strašne izgube.

Bitka pri Verdunu vedno obsežnejša. — Obstreljevanje železniške proge Pariz—Verdun.

Genf. »Echo de Paris« poroča o položaju pri Verdunu: Bitka, ki se bije severno, severovzhodno in severozahodno od Verduna, pridobiva vedno bolj na obsegu. Strašno obstreljevanje z najtežjimi granatami je omogočilo, da so vzele nemške čete naše nove postojanke. Nemci so uvedli ob svojih nastopih nov način. Njih generali in visoki častniki se postavijo na čelo čet in jih vodijo sami na naskok, medtem ko so korakali prej za bojno črto. Iz dosedanjih uvodnih bojev se sklepa, da izvedejo Nemci kmalu odločilen napad. — »L'Information« javlja: Ne more se več tajiti, da obkoljujejo Nemci že zelo tesno Verdun. Nemci hočejo obkoliti Verdun z zahoda in trdnjavo odrezati. Velika železniška proga iz Pariza v Verdun se že nahaja pod nemškim ognjem. Mesa ne preskrbujejo več po železnici, marveč potom avtomobilov.

Bern. (Kor. ur.) Herve izraža v »Victoire« bojazen, da se nahaja v nevarnosti železniška proga Verdun—Pariz. Pripozna, da Nemci uspešno napredujejo, ter piše: Priznati moramo, da nemški generalni štab stvari načrta vedno velikopotežno in da ima smisel za celoto in silo. Edina naša nevarnost je zdaj, ker podcenjujemo moč sovražnika.

Strašni boji med Bethincourtom in Forgesem.

Basel. Boji med Bethincourtom in Forgesem so se bili s strašno srditostjo in ljutostjo. Nemci so naskakovali po krepki topniški pripravi neustrašeno z bajoneti francoske strelske jarkne in jih vzeli, dasi so jih branili Francozi z največjo hrabrostjo. Nemško topništvo je namerilo takoj nato zapiralni ogenj med osvojene strelske jarkne in rezerve, kar je preprečilo, da niso mogli Francozi priversti rezerv na ogroženo točko. Tudi tu se je izkazala sijajna organizacija nemške vojske. Medtem ko je še divjal boj na bojni črti, so že gradili nemški saperji nove zvezne hodnike in pokrite strelske jarkne v novo zavzete strelske jarkne. Ko so prekinili zvečer zapiralni ogenj in ko so hoteli osvojiti Francozi z novim, divjim navalom izgubljeno postojanko, so naleteli na tako močne utrdbe, da so bili odbiti vsi njih poizkusi s strašnimi izgubami. Bethincourt in Forges se nahajata trdno v rokah Nemcev.

Mogočna artiljerija pred Verdunom.

Rotterdam, 10. marca. Poročevalec »Couranta« je v ponedeljek obiskal bojišče pri Verdunu, posebno pri Ornesu, Bois de Chaune in Douaumontu. Piše: Cela dežela in kakor posejana s težkimi topovi, ki obstreljujejo francoske postojanke. Nakopičenje artiljerije v Galiciji pri predoru pri Gorlicah je po izjavah nevtralnih, očitno naravnost otročja igrača v primeri s tem, kar se sedaj vidi pri Verdunu. Brezkončno število baterij stoji na prostem polju. Povsod, kamor smo šli, je pokalo okoli nas. Neprestano so krožili nemški letalci po zraku, ki so očitno zadrževali francoske letalce, ki se zato tudi cel dan niso pokazali nad nemškimi četami.

Francoski protinapadi.

Genf, 8. francoske meje se poroča 10. t. m.: Ljuti francoski protinapadi, izvedeni z namenom, da zopet osvojijo Bethincourt, so se izjalovili na pomnoženem delovanju nemške obrambe. Francosko topništvo in pehota pri Clumieres obstreljujejo Nemci tako ljuto, da položaj ni več vzdržljiv.

4 do 5 milijonov granat izstreljenih pred Verdunom.

Genf, 10. marca. Poročevalec lista »Associated Press« piše: Na obeh straneh Moze delujeta francoska in nemška artiljerija brez odmora. Na odsek, ki je komaj 1000 m širok in 600 m globok, je padlo 80 tisoč nemških granat. Tu ni ostalo nobeno bitje živo. Francoski tehnični častniki računajo, da so Nemci proti Verdunu izstrelili 4 do 5 milijonov granat.

Laško časopisje o Verdunu.

Lugano, 10. marca. Laško časopisje so nemški napadi pri Verdunu sedaj pričeli skrbeti. »Popolo d'Italia« povdarja pomen francoskega poraza in se norčuje z rusko objavo, da ruska armada »z napeto pozornostjo« zasleduje potek bitke. Neodložljiva dolžnost Angleške, Rusije in Italije je, da pomagajo Francoski s tem, da njihove armade povsod prično z napadom. Temu nasproti pa opozarja »Corriere della Sera« na vzroke previdnosti in strategične nujnosti, kakor tudi na naravne ovire, ki ne onemogočujejo samo napadov Francozov, marveč tudi ofenzivo zaveznikov. Zima ni še končana, priprave omejujejo delovanje ruske armade. Solunski ekspedicijski zbor še ni tako močan, da bi mogel podvzeti napad na sovražnika. Na italijanski fronti brani 5 metrov debel sneg vsako prodiranje. — »Secolo« napoveduje, da bo bitka pri Verdunu trajala še tedne in želi, da bi se mogli Francozi upirati Nemcem, ki se bojujejo z nezasišano napadalno silo.

Poincare ne obišče Verduna.

Rotterdam, Poincarejev obisk Verduna je odpovedan, ker radi ljutih nemških napadov verdunski poveljnik ne jamči za varnost predsednika francoske republike.

Poseben poveljnik francoskega topništva pri Verdunu.

Genf, Francoski vojni minister je imenoval na željo Joffreja generala Herr, Alzacan po rojstvu, za poveljnika topništva pri Verdunu.

General Sarraill o Verdunu.

Genf, Poročevalec atenskega lista »Hestia« poroča, da je izjavil prejšnji poveljnik v Verdunu, general Sarraill: Verdun je le postojanka kakor vsaka druga med Nieuportom in švicarsko mejo. Upam, da Nemci ne vzamejo trdnjave in da se zruši njih napad na Verdun.

Važen vojni svet v Londonu.

Frankobrod, »Frank. Ztg.« poroča iz Londona: Tu je zboroval važen vojni svet. Vodil ga je ministrski svet, udeležil se ga je tudi lord Fisher.

Angleži in nemška trgovina.

London, 9. marca. (Kor. ur.) »Times« piše: Čas za novo trgovinsko politiko je prišel. Sovražnik se pripravlja, da ob sklepu miru vrže svoje nakopičene izdelke na trg in to bi zadušilo domače obstoječe in nameravane angleške industrije. Če hočemo preprečiti nemški uvoz, ni dovolj, da ostane državna brambna postava, kajti blago bi prihajalo preko nevtralnih dežel. Če se pravi, da je Angleška z nevtralnimi deželami vezana s trgovskimi pogodbami, tedaj se te pogodbe lahko razdere. To bi sovražnika spravilo v največjo osuplost.

Vojska z Italijo.**AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 10. marca. (Kor. ur.) Uradno se danes razglša:

Italijansko topništvo je streljalo mestoma zmerno na primorski bojni črti, le pri tolminskem mostišču živahnjeje.

Na koroški in na tirolski bojni črti se prej ko slej le malo bojujejo.

Preiskali in dognali smo, da so uporabljali zdaj Italijani v ozemlju Rombona plinaste bombe.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 9. marca. (K. u.) V posameznih odsekih bojne črte v gorah so živahno delovale naše patrulje, dasi leži iz nova zapadli sneg mestoma 5 metrov visoko in so doline nevarne radi plazov.

Na bojni črti ob Soči je delovalo topništvo živahno dalje, večkrat ovirano, ker je neprestano deževalo in po megli.

Iz italijanske zbornice.

Curih. (K. u.) Italijanska zbornica je vzela v svoji seji dne 9. t. m. na znanje predlog Cicottija na preprečitev goljufij z ozirom na vojaško službo. Razpravljali so nato o vprašanju Machlisa, zakaj vojno vodstvo nadzira po orožnikih vojake na dopustu. Z vladne mize se je odgovorilo, da jih zato nadzorujejo, ker bi sicer širili med prebivalstvom svoje sodbne in razna obvestila. Poslanci so nevoljno klicali, da vlada tako nespoštljivo sodi o lastnih vojakihi. Malfi je izjavil, da ni zadovoljen z odgovorom, a da ga veseli, ker se jasni resnica in da nastop vlade pač ne odvarja dejstvu, da je na primer trpela cenzura 14 dni v časopisih fotografijo tistega vojaka, ki se je zlagal, da so ujeli nekega avstrijskega generala. Pri volitvi podpredsednika po umrlem demokratu Finochiaru je združil kandidat desnice in središča Arlotta 143, kandidata leve Gualtierotti in Gallini 73 in 64, socialist Pranpolini 33 glasov. V ožji volitvi se torej nahajata Arlotta in Gualtierotti.

Rimski posveti.

Lugano. Kralj Viktor Emanuel se je pogajal v Rimu ves čas z vlado in je sprejel tudi angleškega veleposlanika in zborničnega predsednika Marcora. Noben list se ne upa niti namigniti o važnosti dogodkov, a šlo se je gotovo za važne reči, ker je prišel kralj popolnoma nepričakovano v Rim. Gre za ministrsko krizo ali pa za velike vojaške načrte, mogoče zopet kaj zahtevajo zavezniki. Razna poročila napovedujejo izpremembe poveljstev na najvišjih mestih, ker se je pokazalo, da se veliko poveljnikov ni izkazalo v praktični vojski.

Marcora naslednik Salandre?

Genf, 10. marca. Poroča se, da je navzočnost kralja Vitorja Emanuela v Rimu veljala razgovoru s predsednikom zbornice Marcoro, ki je izbran za ministrskega predsednika.

Italijanski kralj se je vrnil v glavni stan.

Lugano. (K. u.) Potrjuje se, da se je vrnil italijanski kralj v glavni stan.

Italijanski socialisti proti vladi.

Lugano. Milanski listi poročajo: Socialistična stranka je sklenila, da nadaljuje z napadi na vlado, da pripravi opta za odstop Salandru in Sonnino.

Plaz usmrtil dva vojna kurata.

Inmost, 10. marca. Listi poročajo iz Innichena: Dne 5. t. m. zvečer je došla vest, da je p. Emerana Martin, O. F. M., zasul plaz in da so ga mrtvega izkopali. Pokojni kurat je bil že od začetka vojske na bojišču in bil tudi odlikovan. — Z dolomitske fronte se poroča, da je tudi vojne kurata Rajmunda Giovanizio (p. Kornelij iz reda kapucinov) zadnjo soboto zasul plaz.

Zvesti tovariši tudi po smrti.

Na južni bojni črti je padel junaške smrti častniški namestnik Ivančič. Njegova vdova gospa Terezija Ivančič v Mariboru, dva otroka ima, je dobila zdaj z bojišča 625 K 80 vin., ki so ji jih poslali rajnikovi tovariši in vojsaki. Najbolj se je trudil pri nabiranju višji orožni mojster Jožef Strnad.

Vojska z Rusi.**AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 10. marca. (Kor. ur.) Uradno se danes razglša:

Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 10. marca. (Kor. ur.) Wolff: Iz velikega glavnega stana se poroča danes: Nobenih posebnih dogodkov.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 8. marca. Uradno: V odseku pri Rigi je naša artiljerija večkrat prisilila Nemce, da so prekinili svoja dela. V postojankah pri Dvinsku, blizu Illuxta, traja boj za vdrtno dalje. Vse poizkuse Nemcev, da bi se polastili vdrtni, smo odbili. Južno od železnice v Ponjevež smo Nemce potisnili nazaj in pridobili nekaj ozemlja. Severozahodno od kolodvora Olyka, ob železniški progi Kovel—Rovno, se je sovražnik dvakrat poizkušal približati našim jarkom, pa smo ga vedno odbili z velikimi izgubami. Ob zgornji Stripi smo pustili sovražnika ne da bi oddalil kak strel, da se je približal na 50 korakov in ga potem z našim ognjem razkropili. Severno od Bojana so naši poizvedovalci uničili neko nemško stražo.

Ruska armada z nestrpnostjo napetostjo zasleduje uspehe hrabre francoske armade.

TURSKI PRINCI NA BESARABSKI BOJNI ČRTI.

Vojni poročevalci poročajo iz vojnega tiskovnega stana: Tisti del bukovinske bojne črte, kjer leži na zasneženem polju še 20.000 mrtvih Rusov, sta obiskala zadnje dni turška princa Abdul Rahim in Osman Fuda. Spremljal ju je njunin nekdanji vojaški vzgojitelj podpolkovnik pl. Strempel. Princa sta obiskala strelske järke, ki so izvrstno zgrajeni in mestoma oddaljeni od sovražnih le 30 korakov.

ZAMENJAVE INVALIDOV Z RUSIJO.

Dunaj. (K. u.) Avstriski Rdeči križ poroča, da se prične zamenjava vojnih invalidov med Avstrijo in Rusijo 3. aprila. Od tega dne dalje se pripelje vsak teden en vlak invalidov, od srede majnika dalje pa štirje.

STURMER SE MAJE.

Dunaj, 10. marca. Kakor poročajo iz Petrograda, je stališče ministrskega predsednika Stürmerja nevzdržljivo. Skupno delovanje vlade in dume je izključeno. Dogodki na Francoskem in v Italiji so tudi precej pripomogli, da se je omajalo stališče ruskega kabineta, kateremu predbacivajo, da žene deželo prav tako v propad, kot to delata Salandra in Briand.

2, 552.537 POLJAKOV ODVEDENIH V RUSIJO.

Petrogradski listi poročajo, da so Rusi odvedli iz sedaj zasedene Poljske 2,552.537 Poljakov, katere so nastanili v osrednji Rusiji, Sibiriji, na Kavkazu in Turkestanu.

V RUSIJI INTERNIRANI AVSTRIJSKI PODADMIRAL VITEZ PL. MANLER UMRL.

Petrograd, 11. marca. (K. u.) Vpokojeni avstrijski podadmiral vitez pl. Manler, ki je bil interniran v Kijevu, je umrl. Počila mu je žila.

PETROGRAJSKA TVORNIČA STRELI-VA ZLETELA V ZRAK.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča iz Štokholma: V Petrogradu je zletela v zrak na Nevskem prospektu neka municionska tvornica. Vojaška škoda je velika. Mrtvih je mnogo oseb.

Nemška letala napadla rusko brodogradnjo na Črnem morju.

Berlin, 9. marca. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Nemška pomorska letala so napadla 9. t. m. dopoldne pri Kaliakri severno-vzhodno od Varne na Črnem morju rusko brodogradnjo, ki ga je sestavljala 1 bojna ladja, 5 torpednih rušilcev in več tovornih parnikov. Na rusko brodogradnjo so metala nemška letala bombe. Opazovali smo, da smo rušilce večkrat zadeli. Vsa letala so se vrnila nepoškodovana, dasi so jih ljuto obstreljevali.

Načelnik admiralnega štaba mornarice.

Dve bojni ladji potopljeni.

London, 10. marca. (Kor. ur.) Admiraliteta obvešča, da sta zavezili bojni ladji rušilec »Coquette« in torpedovka št. 11. na vzhodnem obrežju na mine in da sta se potopili. Vtonili so 4 častniki in 41 mož.

Švica.**Resne besede.**

Bern, 9. marca. (Kor. ur.) V včerajšnji seji je rekel zvez. svet. Hoffmann, da nevtralnost za Švico ni bila vedno lahka, kajti na celim svetu se kršijo pravice nevtralnosti. V gospodarskem oziru je Švica odvisna od obeh vojnih skupin, zato je bilo vprašanje na obe strani enako rešiti. To se je doseglo.

Zvezni svet se uradno ni mogel pečati s kršitvijo belgijske nevtralnosti, ker bi to moral storiti tudi v drugih slučajih. Govornik je končal: »Mi se moramo strniti pred tujino. Malodušnosti v deželi mora biti konec. Zato danes zvezni svet švicarsko ljudstvo resno kliče k slogi.«

Turčija v vojski.**Rusko uradno poročilo.**

Petrograd, 8. marca. Uradno: Kavkaz: Naše čete še nadalje zasledujejo Turke ob obrežju. Nne 7. marca smo zasedli mesto Rize.

Perzija: Zasedli smo mesto Sihna severno od Kermadžaka.

Bitka v Mezopotamiji.

Carigrad, 9. marca. (Kor. ur.) Iz turškega glavnega stana se poroča z iraške bojne črte: Sovražnik, stal je zahodno od Felahie, ki s svojimi nepripravljenimi napadi ni dosegel nobenega uspeha, je zadnji mesec z vsemi sredstvi poizkušal približati se našim postojankam. Približal se je zadnje dni na 150 do 200 metrov našim prednjim postojankam, vsled česar smo

pričakovali odločilnega napada. S svojimi glavnimi silami je napadel sovražnik 8. marca dopoldan na desnem bregu reke Tigris. Podpiran z ojačenji, ki jih je pripeljal v ta namen hitro s svojega brodogradnjske reki, je zasedel del naših strelskih jarkov; a naše rezerve so ga krepko in junaško napadle in osvojile zopet vse utrdbe, ki jih je zasedel sovražnik, katerega so pregnale nazaj v njegove stare postojanke. Popustil je sovražnik na bojnem polju 200 mrtvih kakor tudi velike množine orožja in streliva. Naše izgube so primeroma nizke.

Z ostalih bojišč nobenih bistvenih poročil.

117 angleških generalov v Egiptu.

Rotterdam. Iz vprašanja Arturja Mackhanisa v angleški zbornici, če se res nahaja 117 angleških generalov v Egiptu, se sklepa, da biva v Egiptu izredno veliko visokih angleških generalov. Vojni podtajnik Tennant je odgovoril, da položaj ne dopušča pojasnil, a da mora bivati v Egiptu veliko generalov.

Razna poročila.**Nemčija vzdrži.**

Berlin, 10. marca. Wolff poroča: Žito za kruh je, kar se lahko odločno trdi, do nove žetve popolnoma pokrito. Rezerva, proračunana na 200.000 ton, se je celo podvojila in znaša približno 400.000 ton.

Ogrščina na berlinskem vseučilišču.

Berlin, 10. marca. (K. u.) Napredna ljudska stranka je predlagala, naj se ustanovi na berlinskem vseučilišču stolica ogrskega jezika in ogrske zgodovine.

Zasedene nemške kolonije.

London, 10. marca. (K. u.) V spodnji zbornici je konstatiral Bonar Law, da je zasedenih 750.000 štirjaskih milj nemških kolonij. (Vse nemške kolonije skupaj merijo 2,952.900 km². 750.000 angleških štirjaskih milj odgovarja ozemlju 1,942.500 km².)

Japonska podmorska družba prekinila evropsko službo.

Haag, 11. marca. (K. u.) »Nieuwe Courant« poroča iz Tokia: Japonska paroplovna družba Nippon Yusen-Kaisha je ustavila službo v Evropo, ker nočejo prevzeti zavarovalne družbe zavarovanja in ker noče dovoliti vlada podpore za nadaljevanje evropske službe.

Amerika in Japonska.

London, 9. marca. (Kor. ur.) Reuter javlja: Pri pojedini v Tokiu, katere se je 6. t. m. udeležil ameriški poslanik, japonski ministrski predsednik in zunanji minister, je ta zadnji rekel o ameriško-japonskem razmerju, da to še nikdar ni bilo tako dobro in da je od leta do leta bolj idealno in prijateljsko.

Povodni čini v Sredozemskem morju.

Bazelj. Četverosporazum je uvedel v obrambo svojih trgovskih ladij na Sredozemskem morju posebno spremljevalno službo. Trgovske ladje spremljajo v bodoče med Gibraltarjem in Malto francoske, od Malte do Sueškega prekopa pa angleške vojne ladje. Italijani so uvedli podobno službo na Tirenskem morju.

Dnevne novice.

— Ukaz c. kr. deželneega predsednika na Kranjskem o ureditvi prometa z obdačenim sladkorjem določa: § 1. Od dne 19. marca 1916. leta dalje se sme neposrednim porabnikom oddajati obdačen sladkor le proti izkaznicam o porabljanju sladkorja (izkaznice za sladkor). — § 2. V zmislu drugega odstavka § 2. ministrskega ukaza z dne 4. marca 1916. l., drž. zak. št. 61, se določa kvota za štiritedensko prodajno dobo na 1 kg za vsako osebo. — § 3. Izkaznice za sladkor se izdajo uradno, veljajo za eno osebo in za dobo štirih tednov, ki je označena na izkaznici. Izkaznice se glase na 1 kilogram sladkorja in imajo osem odrezkov po $\frac{1}{8}$ kg. Izkaznice za sladkor veljajo samo za Kranjsko, vendar so v tem upravnem ozemlju prenosne. — § 4. Pravico, da se jim izroče izkaznice za sladkor, imajo samo osebe, ki se v njih gospodarstvu ne nahaja več kot $2\frac{1}{2}$ kg sladkorja za vsako v gospodarstvu oskrbovano osebo, ne prejmejo nobene izkaznice za sladkor, dobé pa pravico do nje, čim se znižajo njih zaloge pod spredaj omenjeno množino ($2\frac{1}{2}$ kg). Kdor zahteva, da se mu izroči izkaznica za sladkor, mora podati pri oddajni poslovalnici, ki jo določa politično okrajno oblastvo (§ 5.), pismeno izjavo, ki naj obsega število v gospodarstvu oskrbovanih oseb in napovedbo, da se na dan izjave v gospodarstvu ne nahaja več kot $2\frac{1}{2}$ kilograma sladkorja za vsako v gospodarstvu oskrbovano osebo. — § 5. Določiti oddajne poslovalnice za izkaznice za sladkor in izdati potrebne podrobnejše predpise o izročanju izkaznic za sladkor, je naloženo političnim okrajnim oblastvom. — § 6. Za vpisno knjigo, ki jo morajo po zmislu § 6. ministrskega ukaza z dne

4. marca 1916. l., drž. zak. št. 61, spisovati trgovski in obrtni obrati, oziroma zavodi, ki dobivajo sladkor proti prejemnicam, se predpisuje v prilogi razvidni vzorec. — § 7. Prestopki se kaznujejo po zmislu § 14. ministrskega ukaza z dne 4. marca 1916. l., drž. zak. št. 61. — Natančnejše določbe priobčimo v ponedeljek.

— Umrl je 10. t. m. ogrski državni poslanec grof Samuel Teleki v 71. letu.

Catalogus cleri 1916 za ljubljansko škofijo izkazuje 17 kanonikov (eden je prazen), 301 župnij, 31 izmed teh upravljajo župni upravitelji, ena je brez dušnega pastirja, 235 kapelanskih mest in 19 samostojnih kapelanij. Praznih kapelanskih mest je 108. Vseh cerkva je v škofiji 1336, od teh je 11 redovnih, kapel pa 230. — Duhovnikov šteje škofija 728, izven škofije jih živi 31, med temi jih služi 16 v vojaški službi. Redovnikov je 344 in sicer: 28 cistercijanov, 61 kartuzijanov, 93 frančiškanov, 13 kapucinov, 18 usmiljenih bratov, 8 jezuitov, 16 iz misijonske družbe sv. Vincenca Pavlanskega, 20 iz nemškega vit. reda in 87 salezijancev. Redovnic je 634: 173 uršulink, 18 karmeličank, 339 usmiljenk, 91 šolskih sester in 13 križark. Škofija šteje 596.319 katoličanov, okrog 290 unijatov, 600 protestantov in 145 judov.

— »Detoljuba« sta izšli 1. in 2. številka skupno z letnim poročilom za 1915. Gospodje poverjeniki jih dobe v par dneh. Pri vsakem zavoju so priložene položnice, katerih naj se blagovolijo poslužiti.

— Ogrski in avstrijski profesorji. Grof Tisza je v svojem novoletnem govoru govoril o nekih avstrijskih tendencah proti ogrski neodvisnosti. Na interpelacijo poslanca Rakovskega je nato izjavil, da take tendence razširjajo nekateri avstrijski vseučilišni profesorji. Ogrsko časopisje je nato začelo te može silovito napadati in zmerjati. Zveza dunajskih vseučilišnih profesorjev je sedaj izjavila, da je prepričana, da ti profesorji streme za resnico in da mladine ne ščuvajo. Na ogrske žalitve ne dajo drugega odgovora. — Ali bodo Ogrski zadovoljni?

— Vojnim kuratom v rezervi je imenovan preč. gospod P. Beno Strauss, frančiškan in ljudski učitelj v Novem mestu. Odšel je v Gradec.

— Promocija. Iz Judenburga se poroča, da je na dunajski univerzi promoviral za doktorja prava dne 25. februarja 1916 pravni praktikant pri dež. sodišču v Ljubljani, sedaj kadetni aspirant v Judenburgu, gospod Stanko Sajovic.

— Novice iz Litije in okolice. V ponedeljek se je vračal s semnja v Radohovi vasi skozi vagenšperski gozd stari Repina, podomače Tesak iz Dvora pri Šmartnem. Prodajal je vola in kupil kravo. V gozdu ga napade morilec in našli so ga ubitega drugi dan v grmovju, proč od ceste. Morilec mu je uropal še 170 kron, katere so mu ostale od volovskega kupa. Morilca še niso prijeli. — V turek je odšel g. deželni novladni tajnik Pavel Svetec v Krško in v Litiji je prevzel vodstvo in posle glavarstva g. Hugo pl. Hofbauer. — Predsednik »Kat. delavskega društva na Jesenicah« g. Ivan Krivec je izročil g. beneficijatu v Šmartnem Franc Kogejju diplomu za častnega člana za njegove zasluge tekom osmih let na Jesenicah. Čestitamo!

— Čebelarjem. Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani naznanja, da dobi svoječasnno vsak čebelar toliko neobdavčenega sladkorja, kolikor ga je naročil.

— Zaplemba premoženja. Deželno sodišče v Pragi je odredilo zaplembo premoženja inženirja Rudolfa Vosta, ki je kot poročnik 18. pešpolka pobegnil k sovražniku.

— Sladkorne nakaznice na štajerskem. Glede na uporabo sladkorja je izdalo štajersko namestništvo odredbo, ki določa posamezniku za dobo štirih tednov pravico, da sme nabaviti 1 kilogram sladkorja. Nakaznice obsegajo 8 odrezkov po 1/8 kg. V gostilnah in kavarnah smejo osebi pri pitju (kava, čaj, čokolada itd.) pridajati le tri koščke sladkorja v kockah.

V laško ujetništvo je prišel abiturijent Ivan Kröpfel.

— Umrl je v celovski bolnišnici domobranec pešec Frančišek Benčina s Kočevskega.

— Štajerski c. kr. zdravstveni svet se je izjavil za zakonito uvedbo cepljenja koz.

V laškem ujetništvu se nahaja nadporočnik 98. pp. Alfred Kordon iz Maribora in sicer v Distaccamento, Casalmaggiore.

— Skrivnostni umor v Zludnem kotu na slov. štajerskem. V Zludnem kotu na slov. štajerskem, sodni okraj Marenberg, so našli mrtvega nekega interniranega laškega državljanca. Ranjen je rajnik na vratu, obrazu in na levem kazalcu, da je bil ugrizen. Uvedli so sodno preiskavo.

Razne novice.

— Zaplenitev češkega grba. Češka cenzura je zaplenila češki grb s krono kraljevine Češke, ki so ga na naslovnem listu

mesečnika »Naš domov« prinašali rajhradski benediktinci.

— Požar uničil je skladišča ogrske tvornice kovinskih izdelkov in svetilk v Budimpešti. Škoda znaša nad en milijon kron.

— General umrl v strelskem jarku. V strelskem jarku je zadela kap 2. t. m. nemškega generala. poročnika, poveljnika neke divizije Viljema pl. Menges. General je umrl. Bil je v 70. letu in se je že udeležil vojska 1866 in 1870/71.

— Nevidne bojne ladje. Amerikanski pomorski urad je napravil zopetne poskuse, v koliko zamore povzročiti barva vojnih ladij, da postanejo iste težko ali sploh nič vidljive. Tako je bil maskiran nek torpedni rušilec kot U-čoln, in sicer tako, da so narisali na njegove sive zunanje strani obrise U-čolnov v črni barvi. In zares, poizkus se je popolnoma obnesel. Druge bojne ladje so poslikali z črnimi madeži, ker postane tako značaj ladje na daljše distance težje razločljiv. Da postane U-čoln neviden, je treba pobarvati njegov periskop z mavričnimi barvami. Na ta način nastali spektrum se združi v gotovi daljavi k belim svetlobnim žarkom in tako ni mogoče, da postane periskop opažen.

— Plazovi na Tirolskem. V neki stranski dolini na južnem Tirolskem je mogočen plaz zasul mnogo ljudi. Doslej so izkopali 11 trupel. Nekaj oseb so rešili vendar so močno ranjene. Rešilna dela nadaljujejo.

— Krvav sneg. Na znanem Schöckelnu pri Gradcu je 9. t. m. snežil rdeč sneg.

Zasluzena zaušnica. Vojak iz Ljutomer nam poroča o sledečem zanimivem dogodku: Na železnici Budimpešta—Temesvar se je v vozu II. razreda odigral nedavno sledeči dogodek: Govorilo se je o vojski. Neka črnooblečena dama začne tožiti in jadicovati. Izgubila je v vojski moža in starejšega sina. Mlajši in sedaj edini sin se bori na goriški fronti. To je poslušal od strani mož, fino oblečen, okrašen z briljantnimi prstani, v starosti vojaške dolžnosti, po stanu eden izmed tistih trgovcev, ki jim ravno vojska donša najmanjšje dobičke. Ta se začne neopravičeno pritoževati, da za svojo karto ni dobil polovice oddelka sam za-se. V tem pridrdra mimo vlak z vojaškim transportom. Dama v žalni obleki začne znova jadicovati. »Da, vojska! Tudi jaz imam moža na bojišču in sicer na Ruskem. Oh, da bi bila že skoraj na naši strani zmagala in potem mir«, pravi neka druga mlada gospa. Škiljivo je pogledal krivonosni trgovec iznad časnika, v katerega je bulil ves čas med pogovorom in pravi: »Ja, mi moramo vsi vzdržati, milostna gospa. Končno pa itak opravljamo vsak svoj posel. In vi dobivate državno podporo.« Naposled je z mnogopomenljivim smehljajem na ustih dejal: »Sicer pa zastran mene lahko traja vojska magari 10 let.« — Brkasti podčastnik, okrašen z veliko srebrno kolajno, slišavši to, se pririje do za vojno navdušenega kramarja ter mu brez vsake besede priloži od desne in leve po jedno krepko zaušnico, da mu je kar klobuk odletel pod okno. Burno odobravanje je sledilo temu činu. Star mož vstane in čestitajoč junaku, mu stisne desetkronski bankovec v roko. »Tega ne potrebujem«, pravi vojak, »ampak kupil bom za to cigarete, katere ponesem na fronto, v strelske jarke, svojim tovarišem. Torej lepa hvala!« — To se je zgodilo med Kinko in Zomboljo na Mažarskem dne 3. februarja vojnega leta 1916. — A. E.

22krat ni bil potrjen. Mozes Engelart — rojen v Galiciji, trgovec v Berlinu — se je leta 1907. v Litomeščah za časa orožnih vaj spoznal z okrajnim tajnikom tamošnjega okrajnega glavarstva Josipom Fischer in je že od leta 1912., za časa mobilizacije ob balkanski vojni, izrabljaj prijateljstvo na ta način, da je sporazumno s Fischerjem dajal mnogim, ki so imeli oditi k vojakom, različne nasvete, posebno kar se tiče odhoda k vojakom. Odkar je izbruhnila svetovna vojna, je vodil Engelart formalno pisarno, kar se tiče vojaških zadev. Engelart je ponovno potoval v Litomešče, kjer se je posvetoval z okrajnim tajnikom J. Fischer. Nastopal se je pa v Karlsbadu in je od tam pošiljal sokrivca Adolfa Baldinger, izredno slabega in ploskonogega človeka, na potovanja, da gre ta k prebiranju namesto drugih, prebiranju podvrženih oseb, in to v različnih krajih. Sam Baldinger pa je bil, ko je šel za svojo osebo k prebiranju, vsled slabotnosti in šibkosti spoznan za nesposobnega. Engelbert je v začetku februarja 1915 napravil z Baldingerjem pogodbo, po kateri se bo moral za gotove osebe predstaviti prebiralni komisiji, zato pa bo dobil povrnjene vse stroške in za vsakega še 125 mark, brez razlike, ako ga pri tem spozna za sposobnega ali nesposobnega. Po tej pogodbi je imel dobiti Baldinger vse papirje za prebiranje in potnico za v kraj prebiralne komisije. Od konca februarja 1915 je potoval Baldinger v nič manj kot v 22 različnih mest in se predstavil za gotove osebe s potrebnimi izkazi komisiji, kjer je bil vsakokrat spoznan za nesposobnega. Engelarta so plačevale osebe, katere je zastopal Baldinger

pred prebiralno komisijo, do tisoč mark. Ko je prišla ta goljufija na dan, se je izkazalo, da je Engelart od tega zaslužka vložil v različne banke več kot 30.000 K. Domobrankski divizijsko sodišče v Plznu je dne 16. septembra zaradi zločina proti oboroženi sili države obsodilo Mozesa Engelarta na 13. Adolfa Baldingerja pa na 10 let težke ječe. Obtoženca sta proti tej obsodbi prijavila ničnostno pritožbo, katero pa je najvišje domobranksko sodišče zavrnilo. Obsodba je s tem postala polnomočna.

Arabski list v Parizu. V Parizu so ustanovili arabski list »Al Mustapha« (Božičnost), kateri ima nalogo zastopati koristi entente.

Ljubljanske novice.

Ij Slov. glasbeno društvo »Ljubljana« naznanja svojemu pevskemu zboru, da se s prihodnjim tednom zaeno redne pevske vaje in sicer vsako sredo ob pol 8. zvečer za ženske, ob četrtkih ob pol 8. zvečer za moške glasove v društvenih prostorih na Jurčičevem trgu št. 3, II. nadstropje. Naznanjamo to, že danes, da si do prihodnjega tedna vsak lahko čas uredi.

Ij V šentjakobskem prosvetnem društvu se vrši v nedeljo, dne 12. t. m. točno ob 6. uri zvečer redno društveno predavanje. Tem potom se vabijo vsi člani in članice, da se tega zanimivega predavanja v obilnem številu udeležijo.

Ij Odlikovanja v tobačni tovarni. Njegova c. in kr. Visokost presvetli gospod nadvojvoda Franc Salvator je v priznanje za velike zasluge za vojaško sanitetno oskrbo v vojni odlikoval sledeče v rezervni bolnici v c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani od pričetka vojne zaposlene bl. gospode in dame: g. dr. Hans Högljer, c. kr. tobačne tovarne zdravnika, s častnim znakom II. reda z vojno dekoracijo, takse prosto; g. dr. Peter Košenina, c. kr. tobačne tovarne zdravnika, s častnim znakom II. reda z vojno dekoracijo, takse prosto; g. Marico dr. Košeninovo s srebrno častno svetinjo z vojno dekoracijo, takse prosto; gospodično Zalko Potočnik s srebrno častno svetinjo z vojno dekoracijo, takse prosto; gospoda Ivana Habicht, strojevodja v c. kr. tobačni tovarni, s srebrno častno svetinjo z vojno dekoracijo, takse prosto.

Ij Učiteljica Pezdir umrla. Z Viča se nam poroča: Danes je tukaj, Nova vas 39, pri svojih starših umrla gospodična učiteljica Ivana Pezdir. Zadnji čas je službovala v Žužemberku. Zaradi hude bolezni na roki je morala zapustiti sebi priljubljeni poklic in iti v pokoj v najlepših letih. Pokojna je bila vzor katoliške učiteljice, članica II. Mar. kongregacije pri uršulinkah. Pogreb bo jutri (v nedeljo) ob pol 5. uri popoldne. Članice Mar. kongregacije so vabljeni k pogrebu. Blago pokojno pripomočamo v molitvah.

Ij Dobrodolni večer. Podčastniki ljubljanske garnizije prirede v ponedeljek, dne 13. marca v veliki dvorani hotela »Union« dobrodelen večer v prid zakladu za podporanje vdov in sirot po v vojni umrlih vojaških pripadnikov tretjega zbora. Prireditelj otvori pozdrav gostom s poklonitvijo Njegovemu Veličanstvu cesarju ob živi podobi. Odrani spored zabavnega dela obsega poleg koncertnih komadov, ki jih bo proizvajala odlična vojaška godba, šaljive nastope članov ljubljanskega Cesarja Franca Jožefa jubilejnega gledališča, pevske točke in senzacije: »Frosso«, električno čudo 20. stoletja. Vstopnina znaša eno krono za osebo. Ker je namen prireditve dobrodelen, se preplačila hvaležno sprejemajo. Pristop imajo samo povabljeni. Začetek ob osmih zvečer.

— Zgodovinski spomenik 17. pešpolka v Ljubljani. Iz Judenburga nam piše vojak: Neki enoletni prostovoljec je sprožil misel, da se naj postavi zgodovinski spomenik 17. pešpolku v Ljubljani, ki naj bi spominjal poznejše rodove na sedanje čase, v kojih je ravno 17. pešpolk preliel mnogo krvi za obrambo mile domovine. Osnutek je napravil Novomeščan gospod Vaupotič, akad. slikar. Osnutek obstoja iz navadnega pečca vojaka, na kamenitem podstavku s puško ob nogi, čepico v roki, torej odkrit, brez telečnjaka pač pa z patronskim torbicami spredaj; hlače ima spete spodaj s pasom. Glava mu je navzdol povesena, zamišljeno, kot pri molitvi, ter je plešasta, kar naj znači, da so bili brez razlike starosti vpoklicani. Za spomenik se pobirajo prostovoljni doneski med vojaštvom samim oziroma onimi, ki so bili vojaki. Eventualni prebitki se porabi za vdove padlih in njih sirote. Moštvo letnika 1869. je pri neki stotnji v Judenburgu nabralo 133 kron. Moštvo pri neki drugi stotnji pa 86 kron. — Naše mnenje je, da naj se s spomeniki sedaj še počaka. Poročali smo že, da se namerava v Ljubljani postaviti po vojski velik spomenik slovenskemu junaštvu in zvestobi do Avstrije, zato naj bi se sedaj s posameznimi načrti še počakalo.

Ij Umrl je v Ljubljani: Radoslav Novak, refenec, pol leta. — Marija Bradula, kuharica, 49 let. — Jožefa Furlan, kurjačeva hči, 2 leti. — Hedvika Moller, šivilja,

37 let. — Leopold Svetlin, železniški uslužbenec in posestnik, 47 let. — Jernej Pozenel, delavec, 81 let. — Fran Gratzhofer, zasebnik, 75 let. — Henrik Ambrožič, sin železniškega uslužbenca, 3 mesece. — Jakob Pikon, čevljarški pomočnik, 25 let. — Alojzija Lukežič, bajtarjeva hči, 13 let. — Josip Burgar, gostač, 77 let. — Marija Poberaj, posestnica, 70 let. — Amalija Korosec, služkinja, 21 let. — Andrej Verbinc, zidar in posestnik, 58 let. — Marija Hočvar, hlapčeva žena, 41 let.

Ij Tatvine na kolodvoru. Na tukajšnjem žutnem kolodvoru je bilo te dni ukradeno za okoli 3000 K cigaretnih specialitet.

Primorske novice.

Naši begunci na božji poti v Marijinem Celju. Iz Steinklama se nam piše: 4. dan marca 1916 ostane nam beguncem v vednem najlepšem spominu. Z dovoljenjem našega novega gospoda predstojnika dr. Otona Jarolineka smo šli na svetovno znano božjo pot k Mariji Celj. Bilo nas je 345 oseb. Imeli smo separatni vlak. Preskrbel nam ga je g. dr. Jarolinek po najnižji ceni. Oseba je plačala za krasno vožnjo tje in nazaj samo 1 K 20 h. Krasna vožnja, lepo vreme in na vrhu 849 m cerkev M. B. Slovenski begunci — trpin i — prišli so v bogato baziliko, jokati so začeli, ko so zagledali prekrasno cerkev, srebrn oltar M. B., čudobila v kapelici sv. maša pred izpostavljenim Najsvetejšem in sv. obhajilo. Pri sv. maši so pele najlepše Marijine pesmi Marijine hčere različnih Marijinih družb iz krajev beguncem, in sicer tako dobro, da jih je prečastiti pater regenschori pohvalil: »Die Sloveninen singen sehr gut.« Po malem zajutru so si ogledali cerkev, posebno glavni oltar, kateri je stal 145.000 gld srebrnega denarja in predstavlja sv. Trojico. Pregledali so na tisoče spominov in spominkov, plošč, podob in zahval za uslišane prošnje v različnih nezdah. Slednjič so prišli do zakladnice. Vse bi se bili radi natančno ogledali, pa je bilo premalo časa. Videli so med starimi dragocenimi darovi tudi najnovejše darove, namreč vojaška odlikovanja iz sedanje svetovne vojske, poklonjene in darovane M. B. od vojakov. Težka je bila ločitev in slovo od Matere Božje. Zeleni so si vsi, da bi mogli še enkrat priti se pokloniti M. B. Kraljici miru, prositi za nas, da bi se kmalu vrnili domov, molili so vsi skupaj pri koncu slavnosti. Prihodnjo soboto pojdejo se pokloniti Hrvatje Materi Božji, saj so Slovenci, Hrvati, Dalmatinci v tej vojski največ trpeli, pa zvesti ostali Kraljici nebes in zemlje in državi, katero ona čuva.

Vesti iz Gorice. Danes na pustni turek je bilo dovoljeno imeti odprte gostilne do 10. ure zvečer; drugače so odprte samo do pol osmih. Kavarne so bile odprte izjemoma do 1. ure ponoči. Ta dan zvečer okoli 8. ure nam je poslal Italijan štiri trde pustne krofe v obliki topniških krogel. Dve sta prileteli v Stolno ulico. Nekako pol ure pozneje je pa priletelo v sosesčino te ulice kar osem. K sreči niso povzročile nobene posebne škode, ker so bile tudi manjšega kalibra.

Umrl je v Ljubljani g. Ignacij Novak, železniški nadrevident iz Trsta, star 47 let.

Gornja Jezernica pri Beljaku. (Smrt begunk e.) V soboto 27. februarja je tukaj umrla 38letna Terezija Mrakič. Zaprta 6 otrok, najstarejša deklica ima 15 let. Mož je na fronti. — Okoli novega leta smo brali v nekem slovenskem dnevniku o beguncih. A z besedo niso bili omenjeni oni na Koroskem. Je jih pa vsepovsod, posebno okoli Beljaka mnogo.

Iz ruskega ujetništva se je oglašil Kristian Mavrič iz Senika, obč. Kožbana, pol. okraj Gradiška. Piše, da je zdrav. Njegov naslov: Kristian Mavrič, vojni ujetnik, Paratski zavod, Kazanska gubernija, Rusija. — Henrik Valenčak iz Zapotoka, obč. Anghovo, pol. okraj Gorica se nahaja zdrav v ruskem ujetništvu. Njegov naslov: Henrik Valenčak, vojni ujetnik, Paratski zavod, Kazanska gubernija, Rusija.

— Smrtna kosa. Umrl je v škodnju tamošnji posestnik g. Anton Godina-Pačol.

Opera v mestnem gledališču v Pulju. V mestnem gledališču v Pulju se je pela v drugič v nemškem jeziku opera »Don Pasquale«.

Pogreša se Ivan Štemberger, bivši trgovec v Branici, pošta Štanjel na Krasu. Odšel je bil na severno bojišče, od koder se je 21. septembra 1915 zadnjič oglašil. Vse prizadevanje po njem je bilo doslej brezuspešno. Pač se je oglašil nedavno tega neki Ivan Štemberger iz daljne ruske dežele, a li tozadevno poročilo pravi, da je doma iz Voloskega. Štembergerjevi v Branici mislijo in upajo, da je njih dragi Ivan še med živimi in da se je v zgoraj omenjeno časniško poročilo vrnila pomota Volosko namesto Branica. Kdo ve?

Listnica uredništva.

G. Fric: Hvala lepa. Dobili. Priobčimo prihodnji. Večkrat kaj! — Vid Ambrožič: Istotako.

Na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 10. marca. (Kor. ur.) Uradno se danes razglasa:

Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 10. marca. (Kor. ur.) Wolff: Iz velikega glavnega stana se poroča danes: Nobenih posebnih dogodkov.

Vrhovno vojno vodstvo.

Nemški letalci nad Solunom.

Bukarešt. Nad Solun so pripluli štirje nemški letalci, ki so metali bombe. Francozi o uspehu ne poročajo ničesar.

Sarrail ne veruje na ofenzivo pri Solunu.

Frankobrod. »Frankfurter Ztg.« poroča iz Carigrada: General Sarrail je izjavil ponovno v Solunu, da ne veruje v ofenzivo sovražnika, a tudi ne na ofenzivo sporazuma. V grški Macedoniji primanjkuje živil. Nemške podmorske čolne na Sredozemskem morju občutno čutijo, ker so potopili veliko parnikov. V Solunu pričakujejo, da Sarrail kmalu odstopi.

Venizelos proti Italiji.

Atene, 10. marca. Vodilno Venizeloso glasilo »Patris« piše o Italijanih na Krfu: Grška nima volje trpeti ali odpustiti z vojaškega stališča popolnoma neupravičene navzočnosti laških karabinierjev na Krfu. Italija je zasedla grške otoke proti vsakemu zakonu pravičnosti. Italijanski program in nenasitna imperialistična politika ogrožajo grško dedščino. Pritožujemo se pri Angleški in Franciji, ker nista dovolj pomislili, kajne misli ima Italija proti Grški.

Filipesco, Costinescu.

Bukarešt, 10. marca. Finančni minister Costinescu je obolev in leži.

Bukarešt, 9. marca. (Kor. ur.) »Epoca« poroča iz Petrograda, da so Filipescuja sprejeli načelnik generalnega štaba Aleksejev, Sazonov in veliki knez Ciril. Vse rusko časopisje piše pohvalno o potovanju. 6. marca je Filipescu preko Moskve odpotoval na fronto.

Jonescu o Rumuniji.

Budimpešta, 10. marca. »Az Est« poroča: Jonescu je rekel nekemu francoskemu časnikarju: Rumunija sedaj noče nikogar izzivati, umakne se pa tudi ne. V tem oziru je vsa Rumunija složna. Njeno zupanje v armado je veliko. V Bukareštu se opazi mir. Toda to ni brezbriznost; kajti četudi stranke ne soglašajo v tem, kar se je zgodilo, vendar so glede bodočnosti popolnoma edine. Ni dokazano, da bi med opozicijo in vlado obstajala kaka pogodba, toda v življenju se najdejo dogovori, na katere nihče ni mislil in o katerih se nikdar ne govori.

Rumunija in Francozi.

Bukarešt, 10. marca. Ententi prijazna »Epoca« poroča iz Pariza: Dočim francosko časopisje z gotovostjo računa, da bo Rumunija v prav kratkem času nastopila in se najbrže moti, pa so politični francoski krogi v tem pogledu zelo rezervirani. Ne da se zanikati, da Rumunija pri francoski vladi in poslancih uživa veliko simpatij, pa ta simpatija še ne pomeni slepega zaupanja.

Sofija, 10. marca. Gešovo glasilo »Mir« piše, da nemška ofenziva na Francoskem napravlja velik vtis. Posebno pobiti so v Bukareštu, kjer so mislili, da ne bodo Nemci, ampak njeni sovražniki pričeli z ofenzivo.

Podaljšano zasedanje rumunske zbornice.

Bukarešt, 11. marca. (Kor. ur.) Zasedanje zbornice je podaljšano do 15./28. marca.

Bolgarija bo anektirala šele po vojni.

Sofija, 10. marca. »Balkanska Pošta« prinaša razgovor s predsednikom sobranja dr. Vačevom, ki je rekel: Bolgarija ne bo od osvojenih zemelj nobene izgubila in končna zmag četverozveze, ki svoje osvojitve drži z železno roko, je zagotovljena. Aneksija od Bolgarov osvojenega ozemlja se more izvršiti šele po sklepu miru. Bolgarsko-rumunsko razmerje je dobro; vsled dogodkov je pristop Rumunije k ententi izključen. Grška bo najbrže še nevtralna. Če odidejo zavezniki iz Soluna, bi se znala pridružiti četverozvezi.

Bolgarski minister Tončev o miru.

Bolgarski finančni minister Tončev je odgovoril na vprašanje, kako se bo mir sklenil: »Mir, konec evropskega požara, se

bo napravil na bojiščih. Ko bo uničena Francoska, kar se bo, kakor se zdi, kmalu zgodilo, štirispornost ne bo več v položaju nadaljevati vojske, kar je istovetno s kapitulacijo.«

Migrene in glavobol se lahko prežene z vporabo Fellerjevega dobro dišečega, bol lajšajočega in osvetočnega fluida iz rastlinskih esence z znam. »Elza-fluid«. Z istim se pomoči čelo in senca in se pusti fluid polagoma izhlapi, kar ima za posledico dober počutek. Kdor že iz izkušnje ve, da mu pri glavobolu gorkota dobro dene, obveže s »Elza-fluidom« vribane senca s suho cunjico. 12 steklenic pristnega, bol lajšajočega »Elza-fluida« pošlje za 6 kron poštne prosto lekarnar E. V. FELLER, Stubica, Elzatr 285 (Hrvatska). (ev-)

Danes v soboto 11. marca v

Kino Central-u

v dež. gledališču.

Operete v filmu.

Girardi v filmu.

Slavni dunajski komik Girardi v 50 vlogah v enem filmu. — Film spremlja godba iz operet iz katerih je film sestavljen.

Tudi za mladino primerno!

Pravlice
za naše malčke.

Predstave za otroke v
nedeljo 12. marca ob
1/2 11. uri dop. in ob 2.
uri pop., ter ponedeljek
13. marca ob 1/2 5.
uro popoldne.

Jutri v nedeljo 12. in ponedeljek 13. marca

Drugi Oswaldov film.

Dama s tančico.

Nova detektivska drama v 4. dejanjih iz serije
Richarda Oswald.

Nožica z zlato kačo.

Veseloigra v dveh dejanjih.
Za mladino neprimerno.

Pri vseh predstavah sodeluje prvovrstni
salonski orkester »Kino Centrala.«

Jerneja Poženel

ki se je včeraj, 10. t. m. ob pol 11 uri
popoldne, po kratki mučni bolezni v
starosti 81 let, previden s tolažili sv.
vere, preselil v nebeško domovino.

Zemeljski ostanki pokojnika bodo
v nedeljo, 12. marca ob 2 uri popoldne
prepeljani s Kongresnega trga št. 2
na pokopališče k sv. Križu k večnemu
počitku.

Sv. maše-zadušnice se bodo daro-
vale v raznih cerkvah. — Blagega po-
kojnika priporočamo v molitev in blag
spomin.

V Ljubljani, 11. marca 1916.

Žalujoci ostali.

**Pogreša se
dr. Oskar Bozdech,**

kadet pri 17. pešp. 4. stotniji, XIV. maršbataljon
vojna pošta št. 32. Kdor bi o njem kaj vedel, naj
blagovoli to sporočiti na naslov:

M. Kropel, nadužit. vdova, Zid. most, Štajersko.

: **Naročajte „Slovenca.“** :

Sprejmejo se takoj v bližini Ljubljane

3 služkinje 3

vajene kmečkega dela. Plača po dogovoru. Naslov
pove uprava lista pod št. 650.

Nova hiša v trgu Mokronog

dobro obrestujoča, se pod ugodnimi pogoji prodaja;
ima 3 stanovanja. Pri hiši je lep vrt za zelenjavo,
nadalje dobra njiva na lepi solnčni legi. Natančna
pojasnila daje občinski tajnik v Mokronogu.

**Dobro izurjenega
pomočnika**

sprejme V. Jesenšek, krojaški mojster
Zagorje ob Savi. 680

Sprejme se vojaščin prost

oskrbnik

izurjen v šivnoredi, poljedelstvu, posebno pa v
travnarstvu za večje posestvo blizu Ljubljane.
Tisti, ki so bili že v vojni ranjeni, imajo pred-
nost. Pismene ponudbe na upravo lista pod
oskrbnik 657.

Potrtega srca naznanja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
žalostno vest, da je naša ljubljena hči ozi. sestra gospodična

Antonija Del Linz

po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v sta-
rosti 23 let mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne se vrši na tamošnje pokopališče.

Hruševje pri Postojni, 11. marca 1916.

Žalujoca rodbina Peter Del Linc.

Uradništvo c. kr. ravnateljstva državne železnice v Trstu, ekspositura
Ljubljana naznanja, da je gospod

IGNACIJ NOVAK

višji revident in vodja oddelka

sredi svojega delovanja, dne 9. marca 1916 po kratki bolezni preminul.
Pogreb se vrši v soboto dne 11. marca 1916 ob 3. uri popoldne iz
mrtnišnice pri sv. Krištofu na pokopališču k sv. Križu.
Dolgoletnemu, vestnemu uradniku, ki nas je tako kmalu ostavil, na-
šemu zvestemu, ljubemu tovarišu, ohranili bomo vedno časteš spomin.
V Ljubljani, dne 10. marca 1916. 656

Štev. 61.

NAZNANILO.

**Na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani se
prične pouk v ponedeljek dne 20. marca**

in sicer za sedaj v oddelkih:

1. **Ženska obrtna šola.** Ta obsega strokovne šole za šivanje perila, oblek
in za umetno vezenje. Vsaka teh šol traja dve leti in ima poleg tega še en
enoletni atelje.

Za vstop je treba dovršeno ljudsko šolo in dokazati, da bode učenka v
tekočem solarnem letu dosegla starost najmanj 14 let.

Sprejemajo se tudi **hospitantke**, ki se žele popolniti le v nekaterih
predmetih.

Odhodno izpričevalo Ženske obrtne šole daje pravico do nastopa in
samostojnega izvrševanja dotičnega obrta.

2. **Javna risarska šola**, ki je namenjena obrtnikom, pomočnikom in va-
jencem. Pristop pa imajo tudi dečki, ki so dovršili ljudsko šolo in ki si hočejo
pred vstopom v mojstrski pouk pridobiti še nekaj znanja v risanju in v splošno
izobrazujočih predmetih.

Pouk v Javni risarski šoli se vrši ob nedeljah dopoldne ob delavnikih
pa v večernih urah.

Vpisovanje v navedene oddelke bode v **soboto dne 18. marca** dopoldne
in popoldne in v **nedeljo dne 19. marca** dopoldne.

Vsak na novo ustopajoči učenec (učenka) plača dve kroni sprejemne
pristojbine.

Pristop k ravnateljski pisarni in v šolske prostore je dovoljen edinole
pri hišnih vratih št. 10 v Gorupovi ulici.

Podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo ustmeno ali tudi pismeno.

Ravnateljstvo c. kr. državne obrtne šole.

V Ljubljani, dne 11. marca 1916. 642

Tvrška

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernova ulica št. 9

priporoča za spomlad in poletje

svojo dobro sortirano zalogo

oblek za gospode in dečke,

ter mične

novosti

v konfekciji

za dame in deklice.

Vestil iz Gorice.

Gorica, marca 1916.

Pretekla pustna nedelja je vendar eno leto popolnoma mirno minula... Brez razgrajanj in ekscesov po ulicah, brez običajnega pijanstva in kravaliranja. Gotovo ni še nikoli imela policija v svojem dnevniku ta dan rubrik tako čistih, praznih, kakor letos. — Žal, da se ne more trditi, da je ljudstvo prišlo k pameti, temveč le da je postalo pametno pod pritiskom brezpogojnega in železnega »mora«. Vojska je morala priti, vojska z vsemi najstrožjimi odredbami, z vsemi grozotami in strahovitostmi, da so ljudje opustili svoje brezpotrebne neumnosti. Človek, kako malo človeškega je v tebi! Ako imaš prostost, divjaš, noriš kot neumna žival, samo da se za hip izživiš — kaj bo jutri, po jutrišnjem, na to še misliti nečeš, če pa te vklenejo, vkujejo v razne sponje in verige, potem šele postaneš pameten in krotek.

Zadnja nedelja je bila zelo deževna. Na fronti pred gorškim območjem vlada zadnje dneve večinoma mir. Da bi se bilo kaj v mesto streljalo, ni bilo slišati, razen posameznih slučajev, ko je priletel tudi v mesto kak izstreljek. Granata je zopet padla blizu Kostanjevice, ne ve se, da bi bilo kaj škode. Sploh so bili Lahi zadnje čase vzeli na posebno muho okolico Kostanjevice in okolico Katarinijevega trga. Sam vrag vedi, kaj iščejo in za čem stikajo s svojimi granatami tod okoli. Vsa-kočasno posetijo laške granate vilo Windsbach, kakor da je bogve kaj v njej. Tudi uboge Solkanke vedno plašijo in vznemirjajo laške krogle. V prejšnjih mesecih vojne je imel Solkan še precej miru pred Lahi, nekaj tednov sem pa zelo trpi vso sovražnega obstreljevanja. Materijalna škoda je velika in tudi več človeških žrtev je terjalo to obstreljevanje. Tako je v neki hiši bila pred kratkim nevarno ranjena mlada deklica, dočim je njena mati prišla z manjšimi poškodbami izpod laške granate.

Včeraj me je zaneslo opravilo v ulico M. in okolico. Žalostno je tam doli. Povsod vse zrito, povsod luknje, hiše večinoma prazne, brez ljudi. Zid ob ulici M. je vsakotoliko korakov pretrgan, preluknjan, razkopan. Hiše ni skoro nobene, ki bi ne imela manjše ali večje rane, večinoma pa se vidi kar velike kose zidovja porušene. Ni čuda, da je skoro vse zbežalo iz onega nevarnega rajona tja proti južni postaji, kajti tja dol treskajo Lahi z nekim posebnim srdom, in veliko mora biti vsega tistega materijala, ki so ga že zmetali v oni del mesta.

Vsled večdnevnega deževja je moralo blago in razna oprava po raznih hišah zelo trpeti, kajti še dobre, trdne strehe v takih nalivih rade puščajo, kaj šele pokvarjene, pretresene ali preluknjane. Na več krajih je tudi nevarnost, da se vsled premočenja ne podere kak kos zidu. Tako so pri nadškofijski palači včeraj podrla kos zidu nad vhodom, ker je obstajala nevarnost, da se sicer sam od sebe posuje na ulico.

V ponedeljek je bilo predpoldne vendar videti lep kosček jasne neba, in tudi solnce se je malo zabliščalo nad mestom. Proti poldnevu pa se je spet zgubljala ti-eta modra krpa neba, zmrčilo se je znova, in prej, ko se zvečer, bo gotovo spet dež tu. Streljanje se le poredko sliši, večidel vlada ves čas mir.

Naši vojaki, svoječasni vojni ujetniki v Srbiji, so se pričeli eden za drugim oglašati iz Italije, kamor so jih bili spravili pred okupacijo Srbije po naših in nemških četah. Pa menda se jim v »kulturni« Italiji ne godi preveč sijajno. Te dni je prišlo nekemu gospodu v Gorico pismo nekega domačina-kadeta, ki je padel kmalu po pričetku vojne v srbsko ujetništvo. Pismo slove v prevodu: Dragi! Končno sem vendar prišel sem v Mur Lucano na daljše bivanje. Stanujemo v starem zapuščenem samostanu. Kraj leži južno od Neaplja 500 do 600 metrov visoko. Smola za nas kadete je to, da nas tukaj ne smatrajo za častnike, vsled česar ne vlečemo ni vinarja kakih prejemkov. Navezani smo na hrano navadnega moštva in imamo samo stanovanje skupno z drugimi oficirji. Seveda gre zelo trda glede kajenja itd. V veliko olajšanje nam je bilo, ko se nam je pred nekaj dnevi prvič dovolilo čitanje listov. Drugače mi gre telesno še dobro, če izvzamem prevelik apetit. Poveljstvo ravna z nami vseskozi dobro. 18mesečno ujetništvo postaja polagoma vedno bolj težko.

Za cerkvene pevske zборе se dobi v Kato-liški Bukvarni:

P. Hugolin Sattner, Postne pesmi za mešan zbor in orgle. Partitura 1 K 50 v., 4 glasovi 1 K 50 v.

P. Angelik Hribar, Postni in velikonočni napevi za mešan zbor. Cena partituri 2 K, glasovi po 50 v.

Anton Grum, Alleluja! 10 velikonočnih pesmi (9 slovenskih in Regina coeli) v čast Kristusu od smrti vstalemu. Cena 1 K 20 v.

Janez Laharnar, Velikonočne pesmi za mešan zbor. Cena 1 K 30 v.
Fran Ferjančič, Litanijske sv. Jožefa. Za mešani, oziroma tudi eno-, dvo- ali triglasni zbor. Cena 30 v.
Dr. Ant. Chlondowski, Sancte Joseph. Invocatio una voce sola et choro ad IV voces inaequales alternatim concinenda. Partitura 60 v., glasovi po 10 v.

Zadruga premogetrčev

viljudno naznanja sl. občinstvu, da prodaja vsak posamezen član zadruge premog na cele vozove ali tudi vagone, kakor drugi podjetniki. — 591

V sredi mesta se išče

pripraven za prodajo mesa.

Ponudbe poste rest. »Ljubljana I B 300«.

Lepa, lahna

kočija

se prodaja.

Kje, se poišče pri upravnistvu »Slovenca« pod št. 588.

Proda se

osem prašičev, starih 6-7 tednov

in

2 molzni kravi

na Poljanski cesti 55.

Neznosne nadloge uši — rešijo vojaka zanesljivo in trajno

Sadnikar-jeve vrečice

Prodaja jih z navodilom po 2 K par:

Ovančara, drogerija, Ljubljana; J. R. Hočvar, lekarna, Vrhnika; J. Kosohir (»Pri Ortu«), Kamnik.

Prodajam 100 hl finega jabolčnika

50 hl dobrega kisa

po zmerni ceni. Istotam se prodaja nov gramofon

Kupim pa vsako množino zdrave

repe

za kisanje po najvišji ceni. KAROL GREGORIČ, Ljubljana, Wolfova ulica 12/II.

Kupim po visoki ceni okrogel kostanjev orehov jesenov les

Ponudbe z ceno in množino (koliko va gonov) je poslati trditi: J. Pogačnik, Ljubljana Marijo Terezije cesta 13 (Kolizej). Na ponudbe brez cene se ne ozira.

Na prodaj ima

brinje

za kuho brinjevice

v poljubnih množinah po nizki ceni trditi

Ivan Jelačin v Ljubljani.

Štiristopetdeset kub. metrov bukovih

drv

Cena po dogovoru. Drva so oddaljena

3 ure od kolodvora Brežice.

Lamovšek Franc, čevljarški mojster, Tržaška c. št. 11 v Ljubljani sprejme

več pomočnikov

v trajno delo.

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana,

Pred škofijo 19. Prešernova ulica 4

Popravila točno in ceno.

Zaloge v Ljubljani:

A. Šarabon in Julius Elbert.

Kdo ve kaj?!

Fran Bergant

k. u. k. Landeschütz. Reg. Nr. 1, 10 Komp., II. Zug, Feldpost 218.

se pogreša od 26. julija 1915.

Zadnjikrat je pisal svoji materi dne 20. julija. Vse poizvedovanje je bilo dosedaj zaman. Podpisana prosi, ako bi kdo tovarišev kaj vedel povedati o zgoraj omenjenemu, naj spo-roči podpisani, katera bode radevolje poravnala vse stroške.

Helena Pider, Špitalič, p. Motnik — Kranjsko.

Gospodarska Zveza v Ljubljani

ima v zalogi sledeča krmila: surovi sladkor v vrečah po 100 kg à K 48.—.

Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84.— in zmlote à K 87.— za 100 kg brez vreč.

Sesamove tropine po K 84.— brez vreč.

Olupke sladkorne pese v balah in vrečah po 50 kg à K 53.— za 100 kg brez vreč.

Krvno kladjo, drobno in debeložrnat v vrečah po 50 kg po 48.— za 100 kg, (vreča vžeta).

Tudi konopljenec in rapsove tropine dobi v kratkem!

Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi semena za jaro pšenico, ječmen, riž, oves, ajdo, fižol, semenski krompir, domačo in nemško deteljo, graščico in druga travna semena.

Modro galico G. Z. bo radi enotnosti v potazdeljevanju na vinogradnike v smislu medsebojnega tozadavnega dogovora oddajala Kmetijska družba.

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze kajnjata, kalijevu sol, 8% kalijev, 18—20% mineralni in kostni superfosfat, mešana gnojila, zlasti 14% žlindro, ki se dobi v papirnatih vrečah po 50 kg za K 10.— à 100 kg z vrečo vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče franco naš naslov, sicer se naročila ne bodo mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih vrečah po 13-20 K à 100 kg z vrečo vred.

Gospodarska zveza pa nakupuje tudi po najugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene in druge pleva.

Sprejme se več spretnih prodajalk

za tukajšnje manufakturno trgovino. Ozira se samo na popolnoma izvežbane moči. Natančne ponudbe se pošljejo pod »Stalna služba 603« na upravnistvo »Slovenca«.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in silhanje na steklo
Augusta Agnola
Ljubljana
Bunajska cesta št. 13
pri »Figova«
se priporoča slav. cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za solidno izvršitev vsakovrstnega umetnega steklarstva in silhanja na steklo, za steklarstvo v figurah in navedni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo — Zaloge steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zreal, okvirnov za podobe itd. — Nariši in proračuni na zahtevo zastoj. — Sprizčevala mnogo dovršenih del na razpolago. 74

PREMOGnajboljše kakovosti
po dnevnih cenah
na vagone ali vozove.**F. & A. UHER**
Ljubljana, Selenburgova ulica šte. 4. —**Hiša**tik glavne ceste kraj **Jesenio na Savi**, na hrvatsko-kranjski meji, oddaljena od železniške postaje **Samobor** pol ure, in od postaje splavov na Savi 10 minut, daje se radi odhoda vojakom v najem, eventualno se tudi **proda**.

V hiši je že 25 let dobro obstoječa gostilna in je tudi prikladna za vsako prodajalno. Hiša ima 4 sobe, 2 verandi, 2 šupi, 1 hlev, 2 kleti, 2 kuhinji in veliko dvorišče z vrtom in njivo.

Daljna pojasnila daje **E. Presečki**, veleposestnik vinogradov in veletrgovec **Samobor Hrvaško**. 632**Revizija žrebanj**pod jamstvom za vse srečke od njih početka kakor tudi za poznejšo zaznambo. Pristojbina K 1.— pri banki **S. FISCHER**, Dunaj, IX. 286 Währingerstr. 41.

Dobro idoča

restavracija

v Toplicah na Dolenjskem s 3 lokali, 6 tujskimi sobami, z vso opremo in pritlikinami, zelenjadnim vrtom, kletjo, ledenico in hlevom, se radi vpoklica k vojakom takoj odda v najem. Več se polzve Ljubljana, Stari trg 24/I. levo.

Najstarejša slovenska tvrdka te stroke.

Obstoji že nad 38 let

ANA HOFBAUERimejteljica zaloge cerkvene obleke in orodja
Ljubljana, Wolfova ulica 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, baldahine, plašče, kazulo, pluvijale, dalmatike, velume, albe, koretije, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vozenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila.

Zagotavljajoč hitro in najpoštenejšo posredstvo, prosim, da se pri naročilih izvoli ozirati na prvo domačo tvrdko.

Zahtevajte

zastonj in poštne prosto moj glavni cenik s 4000 slikami ur, zlatnine in srebrnine, glasbil, predmetoviz usnja in jekla, potrebščina za gospodinjstvo in toaletu, orožja, municije itd.

Prva tovarna ur

Jan Konrad, c. in kr. dvor- ni založnik **Brux št. 1224 (Češko)**

Nikelnaste Roskopf-ure K 3-90, 4-20, 5- Srebrne K 8-40, 9-50. — Nikelnaste budilke K 2-90. Budilke z dvojnimi zvoncem K 4- —

Pošilja se po povzetju. — Nikak riziko! Zamena je dovoljena ali denar nazaj!

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg

**Specijalna trgovina
pletenin, trikotaž in perila.**

Priporoča svojo zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogreje, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.**Perilo za dame in gospode** iz šifona, cefirja, barhenta in flanele. **Perilo za dečke, deklice in dojenčke.**

Gumijevi plašči, nahrbtniki itd.

Na debelo in drobno.**Jaz Ana Csillag**

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejk mi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blek in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivenjem do najvišje starosti.

Lonček po 4, 6 in 10 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštanim povzetjem ali denar naprej iz tvornice kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt 11.Blagor. gospa **Ana Csillag**, Dunaj.Prosim če mogoče mi poslati z obrat. pošto 1 lonček izvrstne in pristne pomade za lase. Spoštovanjem **dr. Karl v. Seiner**, Gradec, Richard Wagnerasse 8.Tvrdka **Ana Csillag**, Dunaj.

Vaše blagorodje: Prosim pošljite mi lonček pomade za rast las. Pomada je res izborna in se jo lahko vsakemu priporoča.

Spoštovanjem **Mina Rob.c.**, komornica baronice Vassilko. Berchometh a. S.Blagor. gospa **Ana Csillag**, Dunaj.Prosim pošljite mi velik lonček Vaše izvrstne pomade po povzetju. Spoštovanjem **Fani Denk**, gostiln. hčer. Kienstock p. Rossatz.Blag. gospa **Ana Csillag**Prosim naj se mi pošlje po povzetju skatljica Vaše čudovito učinkujoče pomade. Spoštovanjem **Dr. A. Zepold**, zdravnik Ernsdorf, Slezija.Blag. **Ana Csillag**, Dunaj.

Kot priporočanec Vaše izvrstne pomade prosim za obratno vposlatv 2 velikih lončkov.

Spoštovanjem **M. U. Dr. Rih. Fuchs**, želez. zdravnik. Bleistadt.**Ana Csillag**, Dunaj.

Prosim pošljite mi 2 lončka Vaše pomade, katero se zelo dobro obnese.

Grofica **Bolcer Palfy**, Tisza-Kürt.

Izvanredno lepo

POSESTVOz nad 100 oralov gozda, njiv, travnikov in pašnikov, arondirano, pri državni cesti, v ravnini, 2 uri od Celovca, pol ure od železnice, z dobro idočo gostilno, velikimi poslopji, se prodaja pod ugodnimi pogoji. Vprašanja na **I. Božić** pošta Grabštanj Koroško. 512

Vsakovrstne

59

slamnikepriporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu **FR. CERAR**, tovarna slamnikov v Stobu pošta Domžale pri Ljubljani.

Zanesljiv

kočijažki razume tudi poljska dela, se sprejme takoj v graščino v bližini Kamnika. Natančnejša pojasnila se dobe na **Frančevem nabrežju št. 3.** 644

Proda se lep

konj

kostonjeve barve, 9 let star in dobrih 15 pestij visok. Kje, pove uprava lista pod št. 647.

Lepe trpezne vojne ure

Največja izbira briljantov

po nizkih cenah

Velika izbira za razna darila

za obilni obisk najljubše vabim

F. ČUDEN

Prešernova ulica št. 1. Ljubljana

Naročujte cenik z patriotično prilogo in s koledarjem za leto 1916 kateri se pošilja po pošti prosto.

Prstan Sotouna vojna z rudečim križem lepo emajliran K 2'30.

Ustanovljeno 1. 1893.

Ustanovljeno 1. 1893.

**Vzajemno podporno društvo
v Ljubljani**

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za pošil-

5%

ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let; pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom. Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 16.493 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.432.270 kron.

Načelstvo:

Predsednik: **Andrej Kalan**, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.Člani: **Fran Borštnik**, c. kr. profesor v pokoju v Ljubljani; **Ignacij Zaplotnik**, katehet v Ljubljani; **Ivan Dolenc**, c. kr. profesor v Ljubljani; **dr. Jožef Gruden**, stolni kanonik v Ljubljani; **Anton Koblar**, dekan v Kranju; **dr. Jakob Mohorič**, odvetniški kandidat v Ljubljani; **dr. Fran Papež**, odvetnik v Ljubljani; **B. Remec**, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; **Anton Sušnik**, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; **dr. Viljem Schweitzer**, odvetnik v Ljubljani; **dr. Aleš Ušeničnik**, profesor bogoslovja v Ljubljani; **Fran Verbič**, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: **Anton Kržič**, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: **Anton Čadež**, katehet v Ljubljani; **Ivan Mlakar**, profesor v Ljubljani; **K. Gruber**, c. kr. čin. rač. oficijal v Ljubljani; **Avguštin Zajo**, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv, laka in firneža

Crkoslikarija

Slikarja, pohištvena in stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union
Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla.

Firnež iz pristnega lanenega olja.

Oljnate barve, najboljše

vrste fačadne barve,

vremensko neizpremen-

ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za sobne slikarje.

Lake angleške za kočije, lake za pohištvo in druge predmete

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine za žgalno in briljantno slikanje.

Delavnica za črkoslikarska, likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, Vagal Marijin trg — Sv. Petra cesta. Delniški kapital in rezerve 65.000.000 kron.

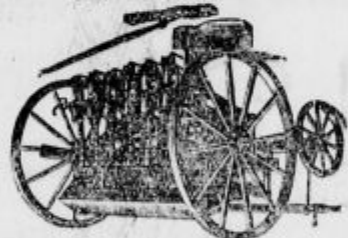
Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 15

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zrebanja.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 29. febr. 1916 K 198.519.538.—, 31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 239.633.922.—.

Poljsko orodje

kakor: stroje - sejalice, pluge, valjarje, brane, kultivatorje žetvene stroje, kosilne stroje, stroje za vezanje, grablje, obračalce za seno, mlatilnice na enostavno in dvojno čiščenje, bencin-motorje, bencin-lokomobile in tudi vse druge gospodarske stroje in orodje izdeluje in razpošlja priznано v najboljši izdelavi:

Ph. Mayfarth & Co., Dunaj,
II., Taborstrasse Nr. 71.

Katalog Nr. 824 gratis in franko.

Posrečilo se mi je preskrbeti in iz gotovih virov ogromno množino spomladanske konfekcije in zalo tudi lahko svoje cenjene odjemalce postrežem še z najboljšim blagom po starih najnižjih cenah in sicer:

Za dame in deklice:

kostime v svilu in blagu, različne paletoje, dežne in polovalne plašče, posamezna krila, bluže, halje i. t. d. iz priproste do najboljšje kakovosti v najmodernejši barvi in obliki.

Za gospode in dečke:

obleke, smoking, promenadne in športne. Šlucerji in raglani, gumijevi plašči najboljše znamke.

Za vojake:

cele uniforme, nepremočljivi gumijevi plašči i. dr. vse iz zanesljivega dobrega, trpežnega blaga in izdelka. Za mnogobrojni posel se priporoča:

O. BERNATOVJČ Ljubljana - Mestni trg 5-6

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dož. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja. Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838.—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.322.76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 452.232.66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno koristi obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštine prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji. Marije Terezije cesta št. 12.

Oblastveno konces. zasebna posredovalnica
za nakup in prodajo zemljišč in posestev

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec

Ljubljana, Trnovski pristan št. 14.

Prodajalci ali kupci naj se obrnejo na zgoraj imenovano posredovalnico. Vse vrste posestva, vile in zemljišča na izbiro. 249 Tajnost zjamčena.

Denar mečete proč

ako plačujete velike cene za fine likerje, ker morete sami pripraviti najfin. vrste z mojimi ekstrakti. I stekl. ekstrakta z uporabljenim navodilom za napravo 5 litr. najfin. ruma ali „Alt-vatra“, benediktine, cesarčice, kumlova, mogadorja, česenjeva, ananasa, maraskina, vaniljeva, punča, poprove mete, angli. grenčice, kave, kakao, šartrez, dišave perle, visnjice, hud. likerja, allaha, brinjevo, jersabinke, slivovko, konjaka K 1.90; 3 stekl. K 4.50; 6 stekl. K 7.50; 12 stekl. K 13.50 franko po povzetju. Ne mora se skasiti! Prišten le pri

JAN GROLICH, drožerija pri angolu, BRNO 93, Morava.

100 litrov zdrave domače pijače

osvečujoče, dobre in sejo gasoče si lahko vsak sam priredi z malimi stroški. V zalogi so snovi za: ananasa, jabolčni, grenadine, malinovec, poprova meta, muškatelec, pomerančnik, dišava perla, višnjevec. Skasiti se ne mora. Snovi z natenc. navodilom stanje K 50 franko po povzetju. Na 5 takih porcij dodam i povrhu.

Jan Grollich, drožerija pri angolu, BRNO 93, Morava.

Diamanti za rezanje stekla

za steklarje in domače rabo. Št. 1 za steklo v oknih K 2.40. — Št. 2 za nav. močno steklo K 2.80. Št. 3 za vse vrste brušenega stekla K 5.50. — Št. 4 za močno brušeno steklo, neobdelano, in za sročila K 8.—. Povzete 35 vin. več. Za resno in solidno blago jamči

Jan Grollich, drožerija pri angolu, BRNO 93, Morava.

Moj kosmetični petrolci za lase

Delavci v naravnodokopih in petrolejskih rafinerijah ne postanejo nikoli plašni. Jaz sem najčistejši petrolci predelal v kosmetikum za lase in dosegel s njim najlepše uspehe pri rešitvi lasih in pri izpadanju las. Dobiva se same v moji drožeriji v Brnu. Stekl. stano K 1.— i 6 steklenic K 5.50; 12 stekl. K 10.—. Pošt. nina K 1.05 do K 1.15. Manj kot 2 steklenici se po pošti ne pošilja.

JAN GROLICH, drožerija pri angolu, Brno 93, Morava.

Framydol je sredstvo za pomlačenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brade za krajno temno polstava. I steklenica s poštnino vred K 2.35.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit, i steklenica s poštnino vred K 2.15. Povzete 35 v. več. Naslov za naročila:

JAN GROLICH, drožerija pri angolu, Brno 93, Morava.

500 kron v zlatu če ne odstrani krema Grollich s sraven spadajočim milom vse solnčne pege, maroge, solnčne opekline, ogroze, obrazno rdečico itd. in ne ohrani kožo mladostno svežo in nežno. Cena K 3.15 s poštnino vred. 3 porcije stanje K 8.30, 6 porcij K 15.55. Vse brez kakih nadaljnjih stroškov. Naslov za naročila

JAN GROLICH, drožerija pri angolu, Brno 93, Morava.

Varite pivo doma po preizkušenem navodilu. Snovi za 25 litrov piva s 50 zamaški 2 K, poština 64 vin.; na pet takih porcij se ena navre in polje poštnine prosto. Naročite torej za več tovarih.

JAN GROLICH, drožerija pri angolu, Brno 93, Morava.

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je
Vzajemna zavarovalnica
proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana ::: Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe; 2. vse premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako; 3. vse poljske pridelke, žita in krmo; 4. zvonove proti prelomu; 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti neizgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912. 673.356 kron 17 vin., so poskočile koncem leta 1913. na 735.147 kron 17 vin. Teda čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolje bo rasel zaklad.

Ponudbe in pojasnila da ravnateljstvo, glavno poverjenišvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjeriki.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo. 1439

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Tovarna Čevljev Tržič, Gorenjsko
PETER KOZINA & CO
Breg. LJUBLJANA nasproti sv. Jakoba Mostu.

PRODAJA NA DEBELO IN DROBNO

ZAHTEVAJTE CENIKE!

Prekupcem priporoča se izbira in nakup na zalogi

Moderne oblike!
Solidni izdelki!

HERBABNY-jev podfosfornato kisli

apneno - železni sirup

Ta je že 46 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen prsi sirup. Odstranjuje slez, pomiljuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev in je izborna sredstvo za tvoritev krvi in kosti, posebno pri slabotnih otrocih.

Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje

in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmannova lekarna „Zur Barmherzigkeit“ (Herbabny-jev nasl.)**

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celoveu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, St. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikoveu in Volšperku.

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

HERBABNY-jev močnejši

2264

Sarsaparilla-sirup

že 44 let vpeljan in najbolj priporočen. Izvratno lagodno-delujoče odvajalno sredstvo. Izvratno sredstvo proti zaprtju, haemoroidi in nabiranju maščobe. Pospešuje prebavo in čisti kri.

Cena steklenici K 1-70, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

DUNAJ, VII./1,

Kaiserstrasse Nr. 73-75.

Sprejme se za takojšen nastop

prodajalka

popolno izurjena v špecerijski stroki, z dobrimi priporočili, zmožna obeh deželnih jezikov, z lepo pisavo; dalje

učenka

z dobro dovršeno šest- ali večrazredno ljudsko šolo, v starosti 15 let, ki ima veselje do trgovine in je v popolni oskrbi staršev. Pismene ponudbe ali oseb. predstave pri trdki **Karel Planinšek**, Ljubljana, Dunajska cesta.

Naročajte „Slovenca“!

Izborno se je obneslo za vojake v vojski in sploh za vsakega kot najboljšo

bol oblažajoče mazanje

pri prehladu, reumatizmu, gibanju, infuziji, prsi, vratni in bolesti v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment capitel compos.

Nadomestilo za **Sidro-Pain-Expeller.**

Steklenica kron. — 80, 1-40, 2-—

Debliva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri slatnem lovu“, Praga, I., Elizabetna cesta 6.

Dnevno razpošiljanje.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.**Mizarstvo.**

Popolna spalna ovrava za 2 osebi zgotovljena iz tu- ali inozemskega oreha ali hrasta z marmorjem in ogledalom

Zaloga otroških vozičkov.

Cene konkurenčne.

Blago solidno.

350 K**J. Pogačnik**

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18.

Ivan Gričar

Šelenburgova ulica 3

Zaloga

izgotovljenih oblek

za gospode in dečke.

Marija Tičar

Ljubljana

Sv. Petra cesta 26

Šelenburgova ulica 1

nasproti kazine

Prva specialna trgovina umetniških, vojnih pokrajinskih in drugih razglednic.

Priznana največja izbira na drobno in debelo.

Krasni albumi za umetniške razglednice pravkar došli.

Novost!**Novost!**

Nepogorljiva asbestna štedilna luč

„Carbano“

je najcenejša luč, prekaša vse voščene in druge nočne in štedilne svečave in gori vsakokrat ko je bila napolnjena, 10 do 12 ur svetlo, mirno in enakomerno. „Carbano“ traja, ako se jo uporablja vsak dan, približno 2 leti. Plamen ostane vedno enak in ne postane nikdar meglen ali manjši. „Carbano“ je glede na varnost najvarnejša luč. — Posebno je primerna za gospodinjstvo, kot nočna luč, dalje za razsvetljave, za večno luč v cerkvah in kapelah, v kateri namen so jo dovolili in priporočili preč. škof. ordinariati vsem dekanijem in župnim uradom.

Cena brez stekla 50 vinarjev.

Debliva se z zelenim, višnjevim, temno-belim in živordečim steklom, premeroma nekaj dražje.

Preprodajalci popust.

Edina prodaja pri

Julija Klein, Ljubljana

zaloga stekla in porcelana.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Unien“ za frančiškansko cerkev

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadržniki temveč

tudi cela dežela Kranjska

ter jih obrestuje po 4³/₄% brez kakšnega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vložnih 100 K čistih obresti 4-75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem junija 1915 čez 23 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohnan. položnice brezplačno na razpolago.

Naselstvo.

Specialni oddelek platna

v trgovini

A. Šarc lastnica Jadviga Šarc

Ljubljana

Šelenburgova ulica 5

nudi se priložnost k dobremu in cenemu nakupu

rjuh
brisalk
brisač
prtov
prtičev
šifon

srajce
hlače
spalne srajce
spalne jopice
spodnja krila
nogavice

odejnih rjuh
blazin
pernatih blazin
pernic
žepnih rut
platna

Sviciarska vezenina.

Perilo za gospode se izdeluje po meri.